Թե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 61 — 4/16 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1897 — 14 ՐԱՄԱԶԱՆ 1314 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

درعلیه ده غلطه (ماسیس) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որեւիցէ զրուելիւն պէտք է ուղղել Առ Խմբագրութիւն

ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳՐՈՅ

Նորատունկեան խան ՂԱԼԱԹԻԱ, Կ. ՊՈԼԻՍ

Direction du Journal "MASSIS"
Galata, CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues aux Bureaux du journal

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գին. ար.	.....	75
» »	Վեցամսեայ	» »	.....	40
Դրացիներու »	Տարեկան	» »		100
» »	Վեցամսեայ	» »	.....	50
» »	Եռամսեայ	» »	.....	25
Օտար երկրի »	Տարեկան	ֆրանք	.....	25
Ռուսիոյ »	»	ռուբլի	.....	10

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կընդունուի. 115 գրուշի փուլը 100 գրուշի հաշուով:

10 ՓԱՐԱ — ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՀԵՌԱՒՈՐ ԹԵՄԵՐ

Պայպուրթի թղթակիցը երեւան կը հանէ նորէն պարագայ մը — թագաւորական պարագայ որ ա՛լ ընթացիկ է մեր բարքերուն մէջ. Սպասել այդ անձերէն ինչ որ պէ՛տք է սպասել իրենց պաշտօնէն — թագաւորութենէն — սխալիլ է. սպասել անոնցմէ որ թագի վարժարանին վրայ գուրգուրան, մինակ երեսնց ունեցած միջոցներովը դէն ի՛նց պահեն, աղքատներուն եկած հոգ մը հոլովելու չափ բարի արամադրութիւններ ունենան՝ խաբուիլ է։ Այո՛, ինչ կընանք սպասել այն անձերէն որոնք բնտրուած են ոչ թէ գործին մարդը ըլլալուն համար, այլ քաղաքին մէջ աչքի զարնող անձեր ըլլալուն համար. ու աչքի զարնող անձերը յաճախ բարի անձերը չեն։ Սակայն մենք չենք պահանջեր որ այդ մարդիկ շատ բարի ըլլան. սա չափը մինակ խորհին որ երբ թագական կըլլան, թագին մէջ կը վառակին պարծանք մը, գոնէ թող այդ պարծանքը արդարայնեն։

Տեսական արժէքը պիտի ունենար եթէ դաւառային շատ մը քաղաքներու թագ. խորհուրդներու համար արմատական գարման մը առաջարկէինք. օրինակի համար բնա՛ւ չընտրել այդ աչքի զարնող անձերը։ Բայց այն տանն որոնք պիտի բռնէին անոնց տեղը։ Քաղաքներ կան, ինչպէս Պայպուրթ, Բաղէշ, Բալու, Տիարպէքիր, Սղերդ, Մուշ, Վարդ, ուր աչքդ ո՛ր կողմ դարձնես միշտ միևնոյն դէմքերը կը տեսնես, ամէնքն ալ օժտուած միևնոյն յոգի սովորութիւններովը, զոր կը տանին կը զետեղեն իրենց գործերուն մէջ երբ ժողովուրդը իրենց ուսերու վրայ թագական մուշտակ մը ձգէ։ Ամէնքն ալ թթխուած բարքեր ունին, ձանձրացած մարդիկ, որ կը փափաքին նեղել պաշտօնը ու չեն ուզեր, կուզեն բան մը ընել թագին ու չեն կրնար, և ամէն անգամ որ քննադատութիւն ու բամբասանք լսեն, ֆոդ կընեն իրենց յանձնուած գործերը աւելի մեռցնելու։

Ի՞նչ ընելու է ուրեմն. կա՛յ այնպիսի Առաջնորդ մը որ վնասէ, գանէ այդ մարդոց աղէկ կողմերը — որովհետեւ աղէկ կողմեր ալ ունին — իր ափին մէջ հաւաքէ բարի արամադրութիւններ ունեցող թագային գործերը — ըլլա՛ն անոնք շատ համեստ վիճակի մը մէջ — կանոնաւորելէ։ Եթէ չկայ, ինչպէ՞ս խօսք հասկցնենք խօսք չհասկցող այդ անձերուն։

Խօսքերնիս Պայպուրթի վրայ մասնաւորելով ըսե՞նք ինչ որ ասկէ առաջ ըսուած է իրենց եւ իրենց քաղքի նման՝ ուրիշ վարժարաններու նկատմամբ, — Միացուցէ՛ք քաղքի բոլոր վարժարանները. ամէնէն յարմար թաղին մէջ պահեցէ՛ք շնորհքով նախակրթարան մը վեց դասարանով, իսկ միւս թաղերու մէջ պզտիկ կրթարաններ երեք դասարանով։ Թող թագ. խորհուրդները իրենց ծակ քսակը մեկնելէ հաճին. մեծ դպրոցին՝ մեծ բաժինը յատկացնեն, պզտիկին՝ փոքր բաժինը. Ֆէր ու Յերի խնդիր չկայ հոս. թաղի սատը թաղեցիներուն համար է և թաղեցիները քաղաքին համար են։ Մէր ու Յերը ծիծաղելի է ու դուք հերիք ծիծաղի ենթակայ ըլլաք. թօթուեցէ՛ք անգամ մը այդ ագեղ սովորութիւնները, ցուցնելու համար թէ իրո՛ք աղէկ կողմեր ալ ունիք։

Բայց թագ. խորհրդէն վեր, Պայպուրթի մէջ քաղ. ժողով մը ալ կայ. այս մարդիկ տարակոյս չկայ որ թագականներու բարի կամեցողութեանց արդէնք չեն ըլլար. բայց տեսնենք, բեռը վերցնելու համար իրենք ալ մատերնին կը մօտեցնե՞ն։ Էհ, անոնցմէ մէկ երկուքը անձնական ծանր գործերով զբաղած են, ուրիշներ ալ չեն պզտիկնար այդքան պզտիկ գործերու մէջ մտնելով, մինչդեռ թագականներէն շատերը անոնց նայուածքին առջեւ կը տափակնան ու Առաջնորդը կամ տեղապահը (եթէ կայ) անոնց քաջալերութեան ու գործակցութեան անհրաժեշտ պէտք ունի։

Ուրեմն ինչպէս համոզենք որ այս մարդիկ երեսին խաչ հանեն ու գործի սկսին. հաւաքեն եկեղեցիներու դրամը, թաղեցիներու վճարածը, ուրիշ եկամուտները և այնպէս մը տնտեսեն որ ժողովրդի զաւակը կրթուի, դպրոցին մէջ բան մը սովրի, որ օր մը գովեստով յիշէ իրենց անունը։ Տընտեսական տագնապը որ կը տիրէ երկու տարիէ ի վեր, տեղ տեղ այնպէս ջրլուսած է արհեստաւոր ու չափաւոր ապրուստ ունեցող դասը որ անոնք, իրենց վարժարաններուն ուղղակի հոգ տանելու համար, բաւական կազդուրուելու պէտք ունին։ Մեզի կը մնայ կոչում ընել գործի վրայ գտնուող այս մարդոց բարի յատկութիւններուն, որպէս զի սիրտ ընեն, միջամտեն ու աշխատին իրենց քաղքի ու թագի ազգ. գործերը շնորհքով ճամբու մը մէջ դնելու։

ՁՄԵՌԱՑԻՆ ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Զ.

Փիրանի մէկ տունը. Ծոնիրը. հաց Թխելու եղանակը հացի այլ եւ այլ տեսակները. լոշ՝ բաղարջ. գաթա եւն.— Վճարում. ընկերներուս ծաղրը.— Դեղացիներու հիւրասիրութիւնը.— Այդ հիւրասիրութեան չարաչար գործածումը.— Փիրանէ մեկնում.— Գրաց սարի վերելքը.— Լեռնային բուրի նշաններ։

Փիրանի մէջ քիչ մը հանգստանալ պէտք էր։ Հանդիպած առաջին գռնէն ներս մտայ եւ։ Ընկերներս ալ այդպէս րրին գեղի մէջ ցրուելով։ Չէինք ուզեր մէկ տան վրայ ծանրանալ։ Մեր գեղերու մէջ անպատեհութիւն մը չէ այս. պայմանաւ որ մտած տունդ քիչ մը կարող ըլլայ, ձեռքը ըներանը հասնելու չափ։ Թոնիրի ծուխը կամփոփուէր. պայծառ կրակ մը անուշ տաքութիւն մը կը տարածէր չորս կողմ։ Ահագին տան մէջ, բոլոր կիները գործի վրայ էին. անոնցմէ մէկը, տան տիկինը, ձեռքերը մինչեւ արմուկ սօթթած, ծունր դրած էր թոնիրին շուրթը. ուրիշ մը անոր քով փայտէ տաշտէն կառնէր խմորը, գունտ կը շինէր ու ցած սեղանի մը վրայ կը դնէր, երրորդ մը գրտնակով(¹) կը գրտնկէր զայն ու տատիկնոջ առջեւը, ալիւրոտ կտաւի կամ կաշիի մը վրայ կը նետէր. տան տիկինը իր երկու ափերուն մէջ արագ արագ դարձնելով զայն աւելի կը բանար, կը պարզէր ռաֆատային(²) վրայ ու ձախ ձեռքի մատները մօտակայ կոտիկին(³) մէջ թաթխելով՝ կը թրջէր բացուած խմորին երեսը և դէպի թոնիր խոնարհելով, աջ ձեռքովը կը փակցնէր զայն կողին. գործը սաստիկ արագութեամբ առաջ կը քալէր, խմոր գնտոցը, գրտնկոցը, թխոցը կարծես մեքենայի մը այլ և այլ մասերն էին։ Թխոցը կամ տատիկինը իւրաքանչիւր վարկեանին անուի խմորը կը փակցնէր թոնիրին կողը և եփած հաց մը կը խլէր անկէ մօտակայ մաքուր խոփերի վրայ դնելու համար. այսպէս ամէն անգամ տան տիկինը թոնիրին մէջ սաստիկ կրակին վրայ կը խոնարհէր ու վեր կը բարձրանար. քրտինքը իր ճակտէն կը հոսէր, այտերը կրակի պէս կը վառէին։ Տանը տղաքները տաք տաք հացը կառնէին, եղի մէջ կը ճմռէին ու կուտէին։ Տան տիկինը տոպրեց դիս որ թագա (թարմ) հաց առնեմ. տանը աղջիկները դիս մեծարեցին։ Կէս ժամէն լոշ (լաւաշ) թխելը կաւարտէր. մնացած խմորը աւելի թրթռուած ու խտացած ըլլալով ալ լաւ չէր կրնար բացուիլ. հետեւաբար լոշի անյարմար էր. ան տաեն սկսան կարճ ու բիչ մը թանձր հաց մը թխել որուն գոնիկ, բաղարջ և ուրիշ անուններ կուտան. շատ անգամ խմորը շատ ջրէ (ոչ պիղդ) կըլլայ կամ էկՈ՞ (թթուած) չըլլար և կողը փակցուած հացերը վար կը թափին ու կրակին վրայ կամ փուչին մէջ կեփին, անոր կըսուի փոՈՈՒՆ։ Եթէ փուռնիկը մասնաւորապէս պատրաստել ուզեն, մէջը ալիւրէ խորիս(⁴) կը լեցնեն ու կըլլայ խորոսով փուռնիկ. եթէ բաղարջը կլորաձեւ շինեն, ալիւրին հետ իւղ խառնելով կամ մէջը խորիս լեցնելով՝ կըլլայ գաթա կամ խորոսով գաթա։ Այս վերջինները որ մասանի եղը շատ կը սպառեն մինակ նըշով(⁵) օրերու և բարեկենդանի համար կը պատրաստուին։

Ժամ մը յետոյ երբ կը մեկնէի լաւ մը տարցած, կուշտուկուռ, տանը տղաքներէն մէկը կանչեցի ու դպտնի բառարդ (մէճիտիէի) մը զրի ձեռքը պատուիրելով որ տատիկնոջը տայ։ Տուածս շատ անոնցմէ էր, բայց յետոյ երբ ընկերներս իմացան, ծաղրեցին իմ միամտութիւնը։ Իրենք, չարչինե՛ր, բնաւ չէին սովրած փոխարէնը հատուցանել գեղացիին որ նոյնպէս չէ խորհած պահանջել. ու կարող անկարող, հարուստ աղքատ ճամբորդները կը կերակրէ ձրի, իբր թէ իր արդար քրտինքը անոնց համար թափած ըլլար։ Զկարծուի թէ ասով մեր աւանդական հիւրասիրութեան դէմ կը մեղանչեմ։ Գեղացին արդէն աղքատին կուտայ. և իր դուռը զարնող գեղացի կամ քաղաքացի բարեկամը, հեռաւոր օտարականը գլխուն վրայ կ'ընդունի։ Բայց ամէն անցորդի առջեւ փռել իր սեղանը, ամէն հացկատակի ու չարչիական մտածումներու չահագործուելու նիթ ըլլալ՝ անհանդուրժելի. ասո՞նք են որ իր բարեմտութիւնը չարաչար կը գործածեն։

Կէս օր էր երբ Փիրանէն մեկնեցանք. կէս ժամէն հասանք Գրսայ սարի ստորոտը ու սկսանք օձապտոյտ նեղ ճամբաներէ մեր վերելքը։ Այս սարը անցնելու համար քաջութիւն պէտք էր։ Օդի դեղեցկութիւնը օգնութեան առնելով՝ ամէն յոգնութիւն կ'արհամարհէինք. բայց ժամ մը վերջ երբ լերան որտին վրայ կը կոխէինք, արեւը կամաց կամաց կ'աղօտանար. օդը կը լեցուէր մշուշով որ տակաւ կը խտանար, ու թեթեւ քամի մը լեռնային բուրի մը նախընթաց նշանները մեզի կ'ինամցնէր։

ՌՈՏՈՍԹՕ

Մարմարա ծովուն հիւսիսային արեւմտեան եզերաց վրայ շինուած այս քաղաքը, ունի բաւական գեղեցիկ ու նկարագեղ դիրք մը, օդը բաւական առողջարար է ու գուարճալի, մանաւանդ ամառը երբ չբնակ Մարմարան, կապոյտ գորգի մը նման միապաղաղ կը փռուի իր առջեւ զինքը բաւական լայն նաւահանգիստ մը ընելով։

Ռոտոսթոյի ազգաբնակութիւնը չորս տարբերէ կը բաղկանայ. Թուրք. հայ. յոյն և հրեայ, վաճառականութիւնը մեծաւ մասամբ յոյներուն ձեռքն է, որք այսօր նիւթական բարեկեցիկ վիճակ մը ունին։

Այս տարի հոս առեւտուրը շատ ինկած է, ժողովուրդը անձուկ վիճակ մը ունի, Ռոտոսթօ որ առենով բաւական վաճառաշահ քաղաք մ'էր, գրեթէ իր կարեւորութիւնը կորսնցուցած է և հրապարակը կայուն է, միայն քանի մը յոյն ու հայ մեծ վաճառականներ եւրոպայի հետ թաչնակերի (գՈ—շԵԷՖ)ու ցորենի առեւտուր կ'ընեն։ Սոյնը որ տեղիս հողագործներուն գլխաւոր արտադրութիւնն է այս տարի բնաւ չի փընտռուիր և հողագործ դասը ստիպուած է մեծամեծ վնասներ կրել։

Ռոտոսթոյի երկու հայ թաղերն ունին իրենց յատուկ եկեղեցին ու վարժարանը. այս տեղի հայ ժողովուրդը ընդհանրապէս հողագործութեամբ ու արհեստներով կ'զբաղի, խիստ գործունեայ և աշխատասէր է, ամառն ի բուն ամբողջ ընտանիքներ դաշտին մէջ կ'աշխատին ամրան կիզիչ արեւուն տակ ժրաջան մեղուներու նման։

Քանի մը ամսէ ի վեր Ս. Թագաւոր թաղի ժողովուրդը սկսած է առաջնորդական նոր քայլ մը առնել իր Ս. Յովհաննեան անուամբ վարժարանը բարեկարգելով։

Սարգիս էֆ. Գլըճեան Նանսիի վարժապետանոցէն վերադառնալով, ստանձնեց վարժարանի տնօրինութեան պաշտօնը, և իր ձեռներիցութեան օդին միացնելով քանի մը աղնիւ երիտասարդներէ կազմուած հոգաբարձութեան մը չանքերուն՝ վարժարանը վերածեց մանկավարժական մեթոտներու համեմատ դասաւանական դրութեան և հիմա վարժարանն այս լաւ կազմակերպութեան մէջ, կը խոստանայ փայլուն ապագայ մը։

Միւսը, այսինքն Ս. Խաչ թաղի Յիսուսեան վարժարանը, թէ նիւթապէս և թէ բարոյապէս արդահատելի վիճակի մէջ է. վարժարանին շէնքը շատ անյարմար է գործածութեան, 200ի չափ աշակերտներ կը յաճախեն հոն մարմնական առողջութիւններին խանգարելու և մտաւորական կարողութիւններին բթացնելու։

Վարժարանին երկու սրահներուն մէջ խառնուած են 70—80ական աշակերտներ որ անմաքուր օդին ու ադոտ փոշիին մէջ կը խամրին առանց ոեւէ իրական օգուտ քաղելու, ոչ դասարան կայ և ոչ ալ պէտք եղած թուով ուսուցիչ։

Իշնենք վարժարանին վարի ծաղկոցը, նեղ ու խոնաւ սենեակ մը պիտի ներկայանայ մեր աչաց առջեւ, աշակերտներէն չատերը ոտրիելի կերպարանք մը ունին, սնունդի պակասութենէ զեղնած են, իրենց հագուստները պատռտած, գուլպաներնին ադոտ է դղուելի ըսուելու չափ, աշակերտներուն մեծ մասը ոչ գիրք ունի ոչ թուղթ ու գրիչ, կարծես մի միայն եկած են ծոյլ ծոյլ նստելու և իրենց ադոտութեամբը սենեակին օդը ադոտելու։

Անգին աղջկանց վարժարանն ալ խըղճալի վիճակ մը ունի. շէնքը խիստ խոնաւ ու անձուկ է, ուր կը յաճախեն 100ի չափ աղջկունք բոլորովին անկարող ու թերուս ուսուցչուհիի մը հսկողութեան տակ։

Հիմակուան այս երկսեռ վարժարանին մէջ բնաւ մի՛ մնառէք մանկավարժական նոր դրութիւններ, հայերէն և թուրքերէն հարիւրաւոր անպէտ կանոններն են որ, անգթաբար կը չարչրկեն տղայոց միտքը։

Արդի Տնօրէնը թէև լաւ աշխատող մէ՛, բայց երկու բարձրագոյն կարգերուն (20 հոգի) կը գրէ իր ամբողջ ջանքերը. միւսները, պզտիկները, մոռնալով։

1897 Յունվար 28 — * * *

Ռոտոսթօ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՆՈԹԵՐ

Ժանտախտը.—Իր պատմութիւնը.—Իր պատճառագիտութիւնը.—Իր զարմանը.—Իր կանխազգուշութիւնը։

(Շար. 60դը Թիւ—էն Ա վերջ)

Վերջապէս նոյն իսկ ճանճերը հոս՝ ինչպէս ուրիշ մակաբուծային (parasitique) հիւանդութիւններու մէջ, փոխանցիչներու դեր կրնան կատարել։ «Դիտած էի թէ, կըսէ դարձեալ Տր. Եերսէն. աշխատանոցիս մէջ՝ ուր կենդանիներու անդամահերձութիւնը կընէի, կային շատ սատկած ճանճեր։ Այդ ճանճերէն մէկը առի, և անոր թաթերը, թեւերը և գլուխը փրցնելէս վերջը մանրեցի զայն և պատուաստեցի հնդկախոզի մը։ Պատուաստի հեղուկը կը պարունակէր ժանտախտի պասիլին ճիշտ նման բազմաթիւ պասիլներ, և քառասունը ժամուան մէջ պատուաստուած հնդկախոզը մեռաւ հիւանդութեան տեսակարար վերքերովը։

Վերջապէս դեռ մեզի անծանօթ է թէ ապականաբար անմը ինչպէս կընէ իր արշաւը մեր գործարանաւորութեան մէջ։ Անտային պատմութենէն ետքը քննենք հիմա դարմանին խնդիրը։ Բաց ի գեղձային ուռեցքներէն՝ որոնց վրայ խօսեցանք, հիւանդութեան գլխաւոր միւս ախտանիշերը հետեւեալներն են. շատ խիստ տենդ, վերջին ծայր ուժաթափութիւն, գլխու ցաւ, գլխու պտոյտ, մարմնոյն բոլոր կողմերը կելնեն բիծեր որոնք կրնան քաղցկեղիլ, փխսումներ, փորհարութիւն, անդամներուն մէջ ասդին անդին ցրուած ցաւեր եւայլն։ Ընդհանրապէս մահը շատ արագ է։ Երբ տակաւին Տր. Եերսէն չէր գտած հակաժանտախտային պատուաստը, ժանտախտին դարմանը սովորաբար ապարդիւն էր։ Գրեթէ միայն այդ դարմանը կը կայանար քանի մը զօրացուցիչ դեղեր տալու, և գեղձերը վիրաբուժական միջոցներով նայելուն մէջ։ Այսօր այլեւս այսպէս չէ, ինչպէս ամէն մարդ գիտէ, և այս նոր բարիքն ալ կը պարտինք Բասթէօի գիւտին։ Ո՞ր՞նք են զգուշական միջոցները արդի կացութեան մէջ—եթէ հաւատանք Տր. Թուսոնոյի, որուն ձայնը ամենէն ազդեցիկներէն է, իբրեւ անդամ առողջապահական և Ֆրանսայի զգուշութեան միջազգային յանձնաժողովին—պէտք է արդիլել որ Պոմպէյէն ժանտախտը նաւ չնստի, այս է միջազգային զգուշութիւններու բանալին. բայց անգլիական իշխանութիւններու օ. ժանդակութիւնը այս մասին կարեւոր է։ Բոլէրայի առեն ամէնօրեայ փորձառութիւնը մեզի կը սովրեցնէ թէ պէտք չէ յոյս դնել այս օժանդակութեան վրայ. և արդէն ասոր ապացոյցը չէ՞ որ ժանտախտը Պոմպէյէն փախչելով Բամբարան եկաւ։ Երկրորդ միջոցը պիտի ըլլայ կարմիր ծովուն մաքրանոցները։ Յամաքի ճամբով ծաւալումը աւելի յամր, թերեւս աւելի վտանգաւոր ըլլայ. Անչուշտ Ռուսիոյ կիսնայ Եւրոպան ապատել ժանտախտէն՝ որ Պարսկաստանի ճամբով կրնայ Հնդկաստանէն առաջանալ։

Այս միջազգային զգուշութենէն զատ կը մնայ ազգային զգուշութիւնը, որ երկու բառով կրնայ ըսուիլ. նախ պատուհասը արդիլել սահմանագլխին վրայ, երկրորդ ներսի վարակուած գաւառին վառարանը մարելու աշխատիլ։ Բոլէրայի զանազան փոխանցումներու ատեն դրացի ազգերուն, մանաւանդ Գերմանիոյ մէջ, ձեռք առնուած միջոցները օգտակար և ազդեցիկ եղան։ Ֆրանսական կառավարութիւնն ալ ի հարկին դանոնք անգամ մ'ալ պիտի գործադրէ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Լեհական մեծ կռիւը սկսած է Բրուսիոյ խորհրդարանին մէջ։ Մինչդեռ Լեհ ատենաւորները կ'ամբաստանէին պաշտօնեաներուն զեղծումները, Ներքին գործերու նախարարը կ'ամբաստանէր Լեհերը թէ ձեռքի տակէ անազնիւ ջանքեր կ'ընէին և երկպառակութիւններու պատճառ կ'ըլլային։ — Կիլնոմ Բ. իր Ռուսական համագրեստով կենդանագիրը, ինքնագիր սորագրութեամբ մը, նուիրեց Վասիլի Վէրէսչագին Նկարիչին, որ այս պահուս Պերլինի մէջ կը ցուցադրէ Նաբոլէոնի պատկերներու շարքը։ Կայսրը և կայսրուհին այցելեցին ցուցահանդէսը։ Արուեստահանդէսը մեկնողական մանրամասնութիւններ տուաւ անոնց։ Պատկերներուն մէկուն առջև Կիլնոմ Բ. ըսաւ, «Երբէք Աստուծոյ դատաստանը չը պատժեց մարդ մը այնքան՝ որքան Նաբոլէոն Մոսքուայի առջև»։ Նկարիչին հրաժեշտ տալով, կայսրը ըսաւ թէ այդ տեսակ պատկերները պատուական գեղեց են պատերազմադրգիռ կամքութիւններու դէմ։ Վիլհէլմ Բ.ի անձին վրայ իր տպաւորութիւնները կը պատմէ Վասիլ Նկարիչը, ըսելով. «Անոր նայուածքին փայլն ու ուժգնութիւնը զարմանալի են։ Աչքան փայլուն նայուածք Լիսիցնի վրայ միայն տեսած էի. բայց Ամերիկացի հանճարեղը թեթեւակի սկեպտական արտայայտութիւն մ'ունի, մինչդեռ կայսեր նայուածքը կը տնկուի, եթէ կրնանք այսպէս ըսել, քու նայուածքիդ մէջ և կը թափանցէ հոն։ Հազիւ կ'սկսի խօսիլ, վրադ կը սեւեռէ սուր և խուզարկու աչք մը. ամբողջ մարմնդ կը չափէ նայուածքով, ուշադրութեամբ կը հետեւի ըսածիդ, և յայտնապէս կը գուշակէ չըսածդ»։

— Ալզաս-Լոռէնի կուսակալը ճաշ մը տուաւ, որուն հրաւիրուած էին պատուիրակութեան անդամները և բարձրագոյն պաշտօնեաները։ Իր ջանքը պիտի ըլլայ, ըսաւ, ճանչնալ երկրին պէտքերը և գոհացնել զանոնք կարելի եղածին չափ։ Յաւ յայտնեց որ մամուլը կամբաստանէ կառավարութիւնը թէ կուզէ ճնշել ժողովուրդը և լռութեան դատապարտել զայն։ Իշխանը վերջացուց իր անկեղծ մաղթանքները յայտնեց Ալզաս-Լոռէնի և պատուիրակութեան համար։

ՍՊԱՆԻԱ

Պաշտօնապէս կը հերքուի թէ 50000 զօրք պիտի զրկուի Քուպա։ Ոչ զօրավար Վէյլեր Քուպայի համար, ոչ Բուլավիա զօրավար Փիլիպպեան կղզիներուն համար օգնական զինուորի մը պէտք չունին։

Մաքզիմօ Կոմէզ տեսակցութեան մը մէջ մերժեց ընդունիլ ինքնավարութիւնը, քանի որ Քուպայի կառավարիչը ընդհանուր զօրավար մը պիտի ըլլայ։ Արդէն, աւելցուց, Քուպա այն ատեն պիտի գաշնակցի Սպանիոյ հետ, երբ Քուպացիք կղզիին տէր ըլլան։ Մաքզիմօ Կոմէզ հաստատեց թէ կրնայ հիմա ունենալ 41,300 զինուոր, եւ թէ երբ զէնք ձեռք ձգելու կարելիութիւն ունենայ, 75,000 մարդ կրնայ հանել Հավանայի դէմ, և այսպէս ստանալ ազատութիւն։

Մանիլայէն մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Նէկրոս կղզիին ապստամբները զարնուած և 100 մարդ սպաննուած է։ Սպանիական զօրքերուն կորուստը աննշան է։ Թնդանօթաձիգ զօրքը սկսած է դիրքեր բռնել Քավիթէի շուրջ։ Թնդանօթի բռնելու համար դայն՝ վերջնական յարձակումէն առաջ։

— Մ. Սակասթա՝ հակառակ իր սուդին, գումարեց ազատական վաղեմի կուսակիցները քաղաքական կացութիւնը քննելու համար։ Մարթինէզ Քամբոս մարաջախտ երկար բանակցութիւն մ'ունեցաւ պատերազմական նախարարին հետ։ Պուլաքան գաւառին մէջ ապստամբութիւն մնացած չէ։ Զամպալեզի մէջ զտնուած է ընդարձակ դաւակցութիւն մը։ Շատ ձերբակալութիւններ կըլլան։ Սպանիական զօրքերը հետզհետէ այդ գաւառին մէջ կը կեդրոնանան, ուր զինուորական գործողութիւնները պիտի սկսին ի մօտոյ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Տեղեակ չըլլանալներու մէջ կը հաստատուի թէ առևտրական դաշնագրութիւններ կնքելու համար պէտութիւններու հետ եղած բանակցութիւնները կը շարունակուին, թէ Ֆրանսայի և թէ Անգլիոյ հետ մասնաւորապէս։ Իտալիա 14% մաքսագիները ընդունելով, պատրաստ է այդ խորսխին վրայ բանակցութեան սկսիլ։ Դեռ չգիտցուիր թէ Ռուսիոյ հետ բանակցութիւնները ինչ վիճակի մէջ են։

ԱՆԳԼԻԱ

Խորհրդարանը 149ի դէմ 206 ձայնով մերժեց օրինագիծ մը՝ որով կ'արգիլուէր արբեցուցիչ ըմպելիքներու վաճառումը կիրակի օրերու համար։

Հնդկաստանի գործերուն պետական քարտուղարը կը շարունակէ տարօրինակ կարծիքներ յայտնել Հնդկաստանի սովին վրայ. ուրիշ խօսքերու մէջ կ'ըսէ նաեւ. «Այս պահուս ցորենը աւելի աժան է Հնդկաստանի քան Անգլիոյ մէջ, և Բալիքոնիայէն այնքան մեծ քանակութեամբ բերուած է, որ հաւանականաբար մէկ մասը դուրս պիտի զրկուի և վար գնով պիտի ծախուի։ Ինքը և Հնդկաստանի փոխարքան կը կարծեն թէ հիմակուան տեղային միջոցները՝ առաջիկայ դարնան հունձքին միանալով, պիտի բաւեն հնդիկ ժողովրդին պէտքերուն։

Մ. Կլատսթըն իմացուցած է թղթակցի մը թէ ի մօտոյ պիտի հրատարակէ փոքրիկ հատոր մը, որուն մէջ կը պարունակուին իրողութիւններ, որոնց համեմատ կարելի է կարծիք յայտնել պապական ա՛յն կոնդակին վրայ՝ որ կը դատապարտէ անգլիական միաբանութիւնները. «Զեռբնհան անձերուն կը թողում քննել եւ հերքել Լէոն ԺԳ.ի տակը առարկութիւնները։ Բայց քանի մը բացատրութիւններ պիտի տամ թէ պապը՝ ինչպէս հակառակ իր բարի դիտաւորութիւններուն, այդ տեսակ գաղափարներ մէջ տեղ ձգեց։»

ՖՐԱՆՍԱ

Օգնական ուսուցիչներու մնայուն յանձնաժողովը, քանի մը օր առաջ, որոշեց չընդունիլ հանրային կրթութեան նախարար Մ. Ռամպոյի առաջարկութիւնը, այսինքն ընկերակցութիւնը չփոխել փոխադարձ նպաստի ընկերութեան մը։ Մ նայուն յանձնաժողովը պիտի առաջարկէ ընդհանուր ժողովին, որ ի մօտոյ պիտի գումարուի, ընդունիլ ընկերակցութեան լուծումը, և կանոնադրութեան համաձայն՝ պատրաստ 3,000 ֆրանքը յանձնել Նպաստամատոյց ընկերութեան։

— Պղտիկները պաշտպանելու համար եղած առաջարկութիւնները քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը միաձայնութեամբ ընդունեց թէ պէտք է կատարելագործել պատժական Օրենսդիրքը, և պատիժները սաստկացնել անոնց դէմ, որոնք պղտիկները կը չարչարեն։

— Նախարարներու խորհուրդին մէջ Մ. Հանոթօ երկարօրէն խօսեցաւ արտաքին քաղաքականութեան ստիպողական խնդիրներուն վրայ, և իր պաշտօնակիցներուն հաղորդեց վերջին հեռագիրները։

Խորհրդարանը վիճաբանեցաւ ֆրանսօ ճաբոնական առևտրական դաշնագրութեան վրայ, որ կը բաղկանայ 25 յօդուածներէ։ Եւմատոյցին վիճաբանութիւնը միշտ կը շարունակէ։

— Նշանաւոր բանաստեղծ Մ. Ֆրանսուա Քոբբէ հիւանդ է. բժիշկը կատարեալ հանգիստ պատուիրած է։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

Հարաւ-Ափրիկեան հանրապետութեան կառավարութիւնը վերջացուց իր աշխատութիւնը՝ որուն նպատակն էր տուգանք մը պահանջել Հարաւ-Ափրիկեան անգլիական ընկերութենէն, Տր. Ճէյմսոնի հրրոսակներուն արշաւանքին պատճառաւ։ Քրիւգէր նախագահ պատասխանելով Անգլիոյ գաղթականութեան նախարարին Մ. Չէմպերլէյնի հեռագրին՝ իբր թէ նախագահը Տէյլի Նէ-ի թղթակցին յայտարարութիւններ ըրած ըլլայ իրեն նկատմամբ, ըսաւ թէ սովորութիւն չունի լրագրողներուն այդ տեսակ յայտարարութիւններ ընելու։

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԱՓՐԻԿԷ

Նիկէրի ընկերութեան զօրքերը գրաւած են Պիտա մայրաքաղաքը, ինչպէս հեռագիրը իմացուց։ Պիտա քառասուն տարիէ ի վեր Նուբէի մայրաքաղաքն է, և Ֆուլահ էմիրին ամէնէն ամուր բերդն է այն։ Սակայն այս գրաւումի մասին քանի մը մանրամասնութիւններ։ Պիտայի մեծ ճակատամարտը Յունիսի 26ին մղուեցաւ, կռիւը տեւեց արեւուն ծագումէն մինչեւ իրիկուն։ Անգլիական յուրերուն նայելով, Ֆուլահներուն զօրքերը 30,000 էին։ Հակառակ այս ահագին բազմութեան, խումբ մը Անգլիացիներ յաջողած են, Յունիսի 27ին, պաշարել էմիրին պալատը և անոր նախարարատեղին տալու։ Ակէզ վերջը թշնամին յաղթուած կը համարէր ինքզինքը։ Կռիւին մէջ մէկ անգլիացի սպայ միայն սպաննուած է, Յունիսի 29ին, Նիկէրի ընկերութեան նախագահ Սըր Ճորճ Թոմպէն Կոլտի փոխարտոնական էմիրին պալատին մէջ գրեց իր առաջին հեռագիրը։ Ծանուցանելով թէ պատերազմին առաջին նպատակին հասած էր։

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Երիտասարդ Զեխերուն պետ Տր. Հերոլտ, քաջալերուելով Պոհեմիոյ նկատմամբ նախարարապետ Պատէնի կոմսին ունեցած լաւ տրամադրութիւններէն, Բրակայի Աւագաժողովին ներկայացուց ուղղած մը, աղաչելու համար զինքը որ Ս. Վէնսէսլասի թագով պսակուի, Պոհեմիոյ պատմական իրաւունքներուն համեմատ, որպէս զի անբակտելի Ճայ Պոհեմիոյ միութիւնը Հապսպուրկներու միապետութեան միւս պետութիւններուն հետ։ Պառոն Շարշմիտ դերմաններուն անունով բողոքեց այս ուղղութիւնին դէմ, և դերմաններն ալ խմբովին, ձայներ հանելով, մեկնեցան ժողովասրահէն, մինչդեռ Երիտասարդ Զեխերը և աւատական ազնուապետները քուէարկեցին, որպէս զի այս առաջարկը մասնաւոր յանձնաժողովի մը քննութեան ենթարկուի։ Պոհեմիոյ կառավարիչ և Վիէննայի դահլիճին ներկայացուցիչ կոմս Բուտէնհոֆէ բացարձակ լռութիւն պահեց վիճաբանութեան միջոցին։

ՍԵՐԲԻԱ

Ալէքսանդր թագաւորին հիւանդութիւնը տարաձայնութիւն չափ ծանր չէ, և իր շուրջը գտնուողներուն բնաւ մտահոգութիւն չի պատճառեր։ Այս պահուս իր նախարարներուն հետ կ'աշխատի կարգի դնել սահմանադրութեան վերաքննութեան խնդիրը, եւ քանի մը օրէ ի վեր ոչ քուն և ոչ ախորժակ ունի։

ՌՈՒՄԻԱ

Մէշէրսքի իշխանը՝ Կոժոքանի թերթին մէջ կը պատմէ թէ կոմս Մուրաֆիէվ քանի մը օր առաջ իր հետ խօսակցած միջոցին ըսած ըլլայ. Ռուսիա ոչ Եւրոպա է ոչ Ասիա, Ռուսիա է. այս է ա՛յն սկզբունքը՝ զոր իրրեւ կանոն կը նկատեմ Եւրոպայի հետ իր ունեցած յարաբերութիւններուն մէջ։

ԲՈՐԹՈՒԿԱԼ

Փորթէգր Յունիս 10ին պիտի գումարուի։ Հանրապետականները ընտրական պայքարին չեն մասնակցած։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՊԷՐԼԻՆ, 13 Փետր. — Վիլհէլմ կայսրը հրաման զրկեց Քիլ՝ որպէս զի ծովային նախարարութիւնը ձեռնարկէ յարդարել կայսերական Հոհէնցոլլէրն զրօսանաւը, որ պատրաստ պէտք է ըլլայ յունիսի մէջ։

ԲԱՐԻԶ. 13 Փետր. — Հրապարակները լաւ են, մեծալուսա բարձրացում մը կը յուսացուի։

ՄԱՏՐԻՏ, 13 Փետր. — Թանձերէն կը ծանուցուի թէ Մաւրիտանացիները ապստամբած են Մարոքի թագաւորին դէմ։

ՄԱՏՐԻՏ, 13 Փետր. — Հավանայէն կը հեռագրուի թէ նոր ձերբակալութիւններ եղած են այս քաղաքին մէջ։ Շատ անձեր բանտարկուած են իբրև մեղսակից ապստամբներուն։

ԲԱՐԻԶ, 13 Փետր.— Մ. Տրնի Բոչէն իմացուց Մ. Հանոթոյի թէ դասիրին արտաքին քաղաքականութեան վրայ հարցում պիտի ուղղէ։ Նախարարը հարցապրնդումը ընդունեց առաջիկայ հինգշաբթին համար։

ՊՐՅՍԹ, 13 Փետր.—«Սիանիս» շոգենաւը իտալներու վրայ խնալով ընկղմեցաւ։ Մէկ նաւաստի միայն կրցաւ ազատիլ։

ԼՈՆՏՈՆ, 13 Փետր.— Բրեդորիայէն կը հեռագրուի թէ Քրիւկէր նախագահը Թրանսվալի կառավարութեան անունով 500,000 ոսկի պիտի պահանջէ Քաբի անգլիական ընկերութենէն։

ՄԱՏՐԻՏ, 14, Փետր.— Սպանիական կառավարութիւնը յայտնապէս որոշած է բարենորոգումները գործադրել առաջիկայ մարտ 31ին։ Երմոյ ընդհանուր տեսչը կը պատրաստէ ծախքերու երմատոյցը՝ որ 150 միլիոնի կը հասնուի։

ՎԻԷՆՆԱ. 14 Փետր. — Ֆրանսուա Ֆէրտինանտ արքունի գերդաստանին առաջնութիւնը կատարելապէս կարգադրուած է. ի մօտոյ պիտի կրնայ ստանձնել կենսագրական հրամանատարութեան վարչութիւնը։ Արքունի գերեզմանը պիտի ընկերանայ մինչեւ Քաբ Մարթէն։

ՊԷԼԿՐԱՏ, 14 Փետր.— Քաղաքական շրջանակներուն մէջ յայտնապէս կը հերքուի թէ նախորդ թագաւոր Միրան միջոցներու դիմած ըլլայ Սերպիոյ մէջ խնամակալ վարչութիւն մը հաստատելու համար։

ՄԱՏՐԻՏ, 14 Փետր.— Դերման վաճառական Հէնէրի սպանողը դտնուելու համար, գերման կառավարութեան իրրեւ վարձատրութիւն առաջարկած 10,000 բէգէդայի գումարը ոչ է արդիւնք չէ ունեցած։

«ՄԱՍԻՍ»ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1897

Երեքշաբթի, 4 Փետրվար (Հ. Տ.)
15 » (Ն. Տ.)

Տ. Թ. Հ. Ռեշեմ. — 1345
Թուական Հիճրէթի 1314 Ռամազան 14
Սէնէյի Մարիեմ 1312 Շուպատ 1
Դասբմ 102

Արօնական

Դշ. Բ. օր պասոց Առաջաւորաց։

Ժամանակ

Ծագ. արե. 1,10, իր. ցերե. 10,38, երբ. զիշ. 13,32
Սկս Օր 6,43

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՍԻՍ»ի (51)

ՍԱՌՈՅՑԻ ԱՆԱՊԱՏԸ

ԺԻԼ ՎԷՐՆ

Աբարի ճանապա՛րհ, պուռայ Ճոնսրն անոր հետեւէն. այդ արջը չափէն աւելի թաթեր ունի իր տրամադրութեան տակ։

Մակոյկը հասաւ փոքրիկ խորը՝ զոր Պէլ անոր համար բացած էր սառերուն մէջտեղ։

Զոյս օրեր դեռ կը բաժնէին Հաթրասը և իր ընկերները իրենց մեկնումին համար որոշուած կէտէն։ Հաթրաս կը փութացնէր վերջին պատրաստութիւնները. կշտապէր մեկնիլ սա՛ Նոր-Ամերիկայէն, սա՛ ցամաքէն որ իրենը չէր, և որուն անունը ինքնուսած չէր. ինքզինքը իր տունը չէր զգար։

Յունիս 22ին սկսան բալիքրին մէջ տանիլ բանակելու կարասիները, վրանը և պաշարները։ Ճամբորդները իրենց հետ կը տանէին երկու հարիւր լիպրա աղած միս, երեք տակառ բանջարեղէն և պատրաստուած միս, յիսուն լիպրա աղջուր և լիմոնաջուր, երեք հարիւր ութսուն լիպրա ալիւր, կոտեմի և զգալխոտի ծրարներ, Տոքթորին տնկագործութիւններէն հայթայթուած. ասոնց վրայ աւելցնենք երկու հարիւր լիպրա վառօդ, գործիքները, զէնքերը, և մանր մունր ադիները։ այս վերջիններուն մէջը առնելով մակոյկը. Հալբէթ-նաւը, և բալիքրին ծանրութիւնը, ընդամէնը զրեթէ հազար հինգ հարիւր լիպրանոց բեռ մ'էր, որ խիստ ծանր էր չորս շուներուն համար. մանաւանդ որ հակառակ Եսքիմոներուն սովորութեան, որ միայն չորս օր իրարու վրայ կաչխատցնեն զանոնք, այս վերջինները՝ յաջորդ չունենալով, ամէն օր պարտաւոր էին քաշել. բայց ճամբորդները միաբերանի դրին պէտք եղած ատեն օգնել անոնց, և փոքր փոքր հանդոյցներով մտադիր էին քալել։ Վիքթորիա ծովախորշէն մինչեւ բեւեռ հեռաւորութիւնը առ առաւելն հարիւր յիսուն մղոն էր, և օրը տասն երկու մղոն քալելով, ամիս մը պէտք էր այդ միջոցը կտրելու համար. միւս կողմէն երբ ցամաքը պակսէր, մակոյկը, առանց յոգնեցնելու ոչ շուները, ոչ մարդիկը, պիտի լրացնէր ճամբորդութիւնը։

Մարդերուն առողջութիւնը տեղն էր. ձմեռը՝ թէեւ խիստ, բարօրութեան բաւականաչափ պայմաններով կը վերջանար. իւրաքանչիւրը՝ Տոքթորին խրատներուն մտիկ ըրած ըլլալուն համար, ադատ մնաց այդ կլիմաներուն յարակից հիւանդութիւններէն։ Մէկ խօսքով, քիչ մը նիհարցած էին, ասոր հետ մէկտեղ ուրախ էր արժանաւոր Ֆլոպոնին. բայց անոնց մարմինն ու հոգին վարժուած էին այս դժուն գոյութեան, և հիմա այս օդտնդել մարդիկ կրնային խիզախել յոգնութեան և դուրսին ամէնէն դաժանեղէն փորձութիւններուն, առանց ընկճուելու անոնցմէ։

Եւ նաեւ, վերջապէս, պիտի քալէին դէպ ի ճամբորդութեան նպատակը, դէպ ի անմատչելի բեւեռը, որմէ վերջ վերադառնալ միայն պիտի ըլլար խնդիրը։ Հիմա այդ հինգ մարդիկը միացնող համակրութիւնը պիտի օգնէր անոնց յաջողելու իրենց յանդուգն ուղեւորութեան մէջ, և անոնցմէ ոչ մէկը կը կասկածէր ձեռնարկութեան յաջողութեան վրայ։

Իբրեւ նախազգուշութիւն հեռաւոր արշաւանքի մը, Տոքթորը յորդորած էր իր ընկերները անոր պատրաստուիլ շատ երկար ժամանակ առաջ, և խանդավառիլ ամենամեծ խնամքով։

Աբարեկամներ, կըսէր անոնց, ձեզմէ չեմ պահանջեր նմանիլ անգլիացի արշաւորներուն, որ տասնըութը լիպրա կը պակսին երկու օր սաստիկ վազելէ վերջ, և քսանըհինգ լիպրա կը պակսին հինգ օր վազելէ վերջ. բայց վերջապէս պէտք է բան մ'ընել լաւագոյն պայմաններու մէջ մնալու համար, որպէս զի կատարենք այս երկար ճամբորդութիւնը։ Արդ ուժ ձեռք բերելու առաջին սկզբունքն է ճարպը ջնջել թէ վազողին և թէ ձիուն համար, այս ալ կըլլայ, մարրոզական գեղերու, բրտինքներու, և սառուցիկ մարդանքներու միջոցաւ, անգլիացի պարոնները գիտեն թէ դեղ առնելով սա՛չափ պիտի կորսնցնեն, և անհաւատալի ճշդութեամբ արդիւնքներ ձեռք կը բերեն. ուստի այսինչը՝ որ ուժ ձեռք ձգելէ առաջ, մղոն մը տեղ չէր կրնար վազել առանց չնչասպառ ըլլալու, դիւրաքանչինգ մղոն կը վազէ վերջը։ Կը յիշատակուի Թաուեսէտ անուն մէկը, որ առանց կանգ առնելու, հարիւր մղոն տեղ առաւ տասներկու ժամուան մէջ։

— Դեղեցիկ արդիւնք, պատասխանեց Ճոնսրն, և թէեւ մենք չատ դէր չենք, գիտէ դեռ հարկ է նիհարնալ...

— Անօգուտ է, Ճոնսրն. բայց առանց չափազանցելու, չէ կարելի հերքել թէ վարժութիւնը լաւ արդիւնքներ չունենար։ Ոսկորներուն աւելի դիմադրութիւն կուտայ, մկանունքներուն՝ աւելի առաձգականութիւն, լսելիքին աւելի նրբութիւն, և աչքին աւելի յստակութիւն, այսպէս չմոռնանք գայն։»

Վերջապէս, վարժուած կամ ոչ, ճամբորդները պատրաստուեցան Յունիս 23ին. կիրակի օր մ'էր, և այդ օրը բոցաթաթաւ հանդստի մը նուիրուեցաւ։

Մեկնումի պահը կը մօտենար, և Տոքթորը իրիկունը բնակիչները առանց յուզումի չէր որ անոր հասնիլը կը տեսնէին։ Իրենց սիրտը կը կոտրէր քիչ մը՝ թողնուն վրայ այս ձիւնէ հիւղակը, որ այնքան լաւ կատարած էր իր տունի դերը։ այս Վիքթորիա ծովախորշը, այս ասպնջական դարպասը՝ ուր անցած էին ձմեռելու վերջին ամիսներ։ Այս չէնքերը նորէն պիտի գտնէ՞ն իրենց վերադառնալու ատեն։ Արեւուն ճառագայթները չի՞ պիտի հալեցնէին վերջապէս անոնց դիւրավուլ պատերը։

Մէկ խօսքով, աղէկ ժամեր սահած էին հոն։ Տոքթորը իրիկուան ճաշին ատեն իր ընկերներուն յիշեցուց այս սրտաշարժ յիշատակները, և չմոռցաւ շնորհակալ ըլլալ երկնքին անոր ակներեւ պաշտպանութեան համար։

Վերջապէս քունի ժամը հասաւ։ Ամէնքն ալ կանուխ պառկեցան՝ առտուն կանուխ ելնելու համար։ Այսպէս սահեցաւ անցաւ Ֆորթ-Բրովիտէնսին վերջին գիշերը.

ԳԼՈՒԽ ԺԹ.

ԳՆԱՑՔ ԴԷՊ Ի ՀԻՍՍԻՍ

Հետեւեալ օրը՝ արշալոյսին՝ Հաթրաս մեկնումի նշանը տուաւ։ Շուները բալիքրին թուեցան. աղէկ սնանելով, աղէկ հանդչելով, չատ հանդստաւէտ պայմաններու մէջ անցուած ձմեռէ մը հոգը, ոչ է պատճառ չունէին մեծամեծ ծառայութիւններ չմատուցանելու համար ամառուան մէջ։ Ուստի իրենց ազաչի չտուին հագնելու համար իրենց ճամբորդութեան ասպազէները։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Ղալաթիոյ Կեդր. Վարժարանի վերաբացման առթիւ Ուսում. Խորհուրդը վարչութեան ներկայացուցած է հետեւեալ պաշտօնագիրը։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր

Նախագահ Ազգ. Կեդր. Վարչ.—Լիւռն
պարկ. տող. Ժողովոյ

Ուսումնական Խորհուրդս՝ Ղալաթիոյ Կեդր. Վարժարանի—իբրև ազգային բարձրագոյն կրթական հաստատութեան—վերաբացումը փութացնելու հարկն անհրաժեշտ նկատելով, պատիւ ունի առաջարկել Պատկ. Քաղաքական ժողովոյ՝ որ բարեհաճի ժամ առաջ պարտ սեպատշաճը տնօրինել 'ի նպաստ վարժարանին անմիջական վերահաստատման։

Խորհուրդս կը նկատէ նաև թէ ներկայ դպրոցական շրջանին համար՝ Կեդրոնական Վարժարանի երկու կամ առ առաւելն երեք (Ա. Բ. Գ.) դասարանաց բացումը բաւական կրնայ ըլլալ, նախ վասն զի բարձրագոյն երկու (Դ։ և Ե.) դասարանաց ուսանողք ցրուած են դէթ մեծ մասամբ. երկրորդ՝ ստորին երկու կամ երեք դասարանաց աշակերտք բազմաթիւ էին արդէն, և այժմ՝ իսկ ունին անշուշտ դասարան կազմելու բաւականաչափ թիւ մը։ Չորրորդ՝ այս երկու կամ երեք ստորին դասարանաց համար հարկ եղած ծախքն, ինչպէս յայտնի է, բարձրագոյն կրկին դասարանաց ծախքէն նուազ կ'ըլլայ անտարակոյս, որով և կէս առ կէս կը զեղչուի վարժարանին ընդհանուր ելից գումարը, մանաւանդ որ դպրոցական տարին ալ կիսուած է արդէն և վերջապէս՝ վարժարանին այժմեան վերաբացումին երաշխաւորութիւն մէ անշուշտ յառաջիկայ դպրոցական շրջանին յաջողութեան, մինչդեռ վակուած մնալն կրնայ անյաջողութեան մատնել նոր տարւոյ շրջանն ալ՝ աշակերտաց մեծագոյն մասին ցրուելովն և վարժարանի վարկին նուազմանն։

Խնդրոյն այս կարեւոր կէտերը Պատկ. Քաղաքական ժողովոյդ տնօրէնութեան յանձնելով՝ Խորհուրդս հարկ կը համարի յաւելուլ թէ ի հարկին ինքն ալ պատրաստ է ստանձնել կեդր. Վարժարանի առժամեայ տեսչութեան հոգն, եթէ երբեք նոր խնամակալութիւն մը կազմելու պէտք չզգացուի Ազգային Կեդրոնական վարչութեան կողմանէ, և ինքնին վարել այս բարձրագոյն հաստատութեան նիւթական և մանաւանդ ուսումնական մասակարարութիւնը։

Մնամք խորին մեծարանօք

Ի ԴԻՄԱՑ ՈՒՍՈՒՄ. ԽՈՐՀՐԴՈՅ

Ազգ. կեդր. վարչութեան
Ատենադպիր Ատենապետ
Գ. Բէրէստէճեան Տօքթ. Վ. Թորգոմեան

17 Յունուար 1890 Կ. Պոլիս

Իզմիրի Ուսումն. Խորհուրդը՝ Աբեւելեան Մասալի Փեստրաւար մէկ ի թուով իր շնորհակալութիւնը կը յայտնէ Եսայեան եղբայրներու, Գէորգ էֆ. Ճէլէպեանի, Միհրդատ էֆ. Ղազարոսեանի, Օրիորդներու բարեգործական ընկերութեան, Ազգ. երկսեռ վարժարաններու Ուսուցչական մարմնին, Մեսրոպեան Սաներու և Հռիփսիմեան սանուհիներու ընկերութեանց մատաղ անդամներուն և վերջապէս բոլոր տանց՝ որ հաճեցան կաղանդի և Սուրբ Ծնունդի առթիւ, Ազգ. Վարժարաններու աղքատիկ աշակերտներուն ըզգեստ, կօշիկ, գուլպա և այլն հայթայթելու համար բացուած հանգանակութեան մասնակցիլ։

Սամաթիոյ Եէնի-Մահալէյի Թաղ. Խորհուրդը, իր գիւանը կազմելով, Ս. Պատրիարք Հօր տեղեկագրած էր։ Ն. Ամենապատուութիւնը օրհնութեան գիր մը գրկեց, յորդորելով համբերաշխութեամբ և սիրով հոգ տանիլ թաղի գործերուն։

Հիւանդանոցի Ներքին բժիշկներէն Տօքթ. Մուխաֆեան, որ Սկիւտար կը բնակի, նոյն տեղի Ազգատախնամ Ընկերութեան Տնօրէն Խորհրդի խնդրանքին համաձայն, յանձն առած է մարդասիրաբար պարտականել Ընկերութեան կողմէ յանձնարարուած հիւանդները։

ԲԵՐԱՅԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

*Մինակ Դասրմ Փաչայի աղքատ թաղը չէ, Բերայի ընդարձակ, հարուստ և մանաւանդ իր հնոյ անբաբէլպէգ(*) վարժարաններով անուանի թաղն ալ չէ արժանացած Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ ազնիւ անդամոց այցելութեան։ Իրաւ է որ, արդարութեան պարտք մ'է ինձ. յայտարարել թէ անցեալներ Պատ. Խորհրդոյ Ատենապետ Տօքթ. Թորգոմեան էֆ. այցելած է Դիֆայի Բանկալթիի գերեզմանատան Լուսաւորչեան Մանկապարտէզը, սակայն ո՞ւր մնաց Լուսեանը։ Ինչո՞ւ անտես առնուեցան Տօյապտէրէի և Ֆէրիգիւղի նախակրթարանները։ Երկուքն ալ որքան հին, վրկլիած, այնքան հոգածութեան կարօտ և արժանի, իրենց աղքատիկ, այլ ուշիմ աշակերտներով։

Զմոռնամ ըսել որ այցելութիւն ըսելով կը հասկնանք. ամէն բան մօտէն դիտելու, քննելու և առաւելութիւնները—եթէ կան—ու թերութիւնները երեւան հանելու չափ մասնաւոր աշխատութիւն։

Ուստի, կը համարձակիմ խնդրել Պատ. Ուսումն. խորհրդէն որ բարեհաճի իր աշխարհէն մանրակրկիտ քննութեան բովէն անցնել Թաղիս հինգ վարժարանաց—Էսատեան, Արշակունեաց, Ս. Մեսրոպեան, Նարեկեան և Լուսաւորչեան—վիճակը։ Մի առ մի այցելելով անոնց։ Ներկայ եմ թէ՝ բարեկարգութեան արժանի կէտեր պիտի գտնէ և գտնոնք դարմանելու միջոցները մտածէ ի մեծ գոհունակութիւն թաղեցիներուս։

ԹԱՂԵՑԻ ՄԸ

Բերա, 1897 Յունվ. 28

Ընտրեալ Հատուածներ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Բերպէլայի մութէսարիֆի կարգադրեցաւ Պարայի կուսակալութեան մէջ թուպճի Ապուլլաթիֆ էֆէնտի։

Տրապիզոնի կուսակալութեան կրթական տեսուչ Նշանակուեցաւ Շքոտրայի կուսակալութեան նախորդ կրթական տեսուչ Զիվեր պէյ։

Առանայի կուսակալութեան Ըսլահիէ գաւառակին նախպ նշանակուեցաւ Հասան Թահսին էֆէնտի։

Ցիչեայ կուսակալութեան Օսմանիէ գաւառակին նախպ նշանակուեցաւ Մարաշի նախկին նախպ Մէհմէտ Սաադպ էֆէնտի։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ. — Կիլիկիոյ գինուորական Բիւշտիէին չէնքը կայս. Իրատէով բժշկական վարժարանին թողուեցաւ։ Այդ չէնքը մասնաւորաբար (clinique) պիտի յատկանայ։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆ. — Կամուրջին Գարաքէօյի ծայրը տաղաւար մը կը շինուի. հոն պիտի հաստատուի նամակատան ճիւղ մը։

ԱՆԿԵԼԱՆՈՑ.—Մասնաւոր կանոնագրին համաձայն, Պոլսոյ կողմէ գտնուող թատրոններէն և ուրիշ ամէն կերպ ներկայացման տեղերէն Անկելանոցին համար բան մը սկսաւ գանձուիլ։ Իսկ Բերայի թատրոններու տէրերը խոստացան հասոյթին 10 %ը վճարել այդ նպատակին համար։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒՀԻՆ. — Տիկին Նէլիտոֆ երէկ իրիկուան ճեպընթացով մեկնեցաւ դէպի Վիէննա։

ՑՈՒՆՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐԲԱՐԱՆ.—Կայս. Կառավարութիւնը Տ. Անթիմոսի հրաժարականը ընդունեցաւ ու տեղապահին ընտրութիւնը վաւերացուց։

Պատրիարքարանի փոխանորդ Տ. Վասիլիոս գրաւոր հրաժարական տուաւ։

Նոր Պատրիարքի մը ընտրութեան հարկ եղած ձեւակերպութիւնները պիտի կատարուին 41 օրուան մէջ։

ԳԱՐԱՆԵՐՆԱ.— Առողջապահական կեդրոններու փետր. 1/13 թուականով հետեւեալ շրջաբերականը հեռագրուեցաւ։

Առողջապահական Ժողովին որոշմամբ, Պոմպէյէ և Բիւրաչիէ եկողներուն դէմ 10 օրուան քարանթինան 15ի բարձրացաւ և պիտի գործադրուի Հնդկաստանի ամէն կողմէն եկողներուն համար։ Եթէ նաւի մը վրայ դէպք մը պատահի, թէ մաքրանոց եկած ատեն, թէ ճամբան նաւը, վերջին մահէն սկսեալ 20 օր քարանթինա պիտի սպասէ. Ճամբորդներու և նաւատիներու կարասիներն ու առարկաները պիտի հանեսին. մեռնողներու ինչքերը պիտի այրուին։ Ամբողջ նաւը խիստ հականեխման մը պիտի ենթարկուի և խմելու ջուրը պիտի նորոգուի։ Նաւուն յատակի ջուրերը հականեխուելէ յետոյ պիտի պարպուին։

Այս միջոցները մինչեւ Պարսկաստանի սահմանագլուխը Պէլուճիստանի եղերքէն եկող նաւերուն համար ալ պիտի գործադրուին։

Ժողովի դէր-նախագահ
ԱՀՄԻՏ ՄԻՏՀԱԹ

ՎԵՐԱԴԱՐՁ.— Թղթատարական վերատեսչութեան գործարանին տնօրէն և պետական-խորհրդականի օգնական Բաֆֆ պէյ, որ Վեհ. Սուլթանին կողմէ Պուլկարիոյ Ֆէրտինանտ իշխանին նուիրուած ելեքտրաշարժ մակոյկը տանելու պաշտօնով Պուլկարիա դացած էր, մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

ՄԱՐՏԱՆԱՒ.— Օրիանէ Կայս. դրատուր Ֆրէկաթին համար, Արքունի նաւարանին մէջ շինուած կաթսաները իրենց տեղերը դրուեցան։

— Արքունի նաւարանին մէջ երկու չոգեմակոյկ շինուիլ սկսաւ։

ՈՌԵԼԻԹ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ. — Մանօթ գործարաններու յատկանիշով եկող գօնեակները կամ ուրիշ ըմպելիներն ալ, մաքսատան մէջ բժշկական քննիչ մարմնի մը կողմէ կը տարբերուծուին։ Այս մասին աբրատունչներ ծագած էին և խնդրանքներ ալ եղած էին որ յիշեալ քննիչ մարմնի կանոնագրին այս տրամադրութիւնը բարեփոխուի։ Զեռնհաս պաշտօնատունն անընդունելի դատեց այս խնդրանքները և Մեծ, Եպարքոսութիւնն ալ հրաման տուաւ որ վերոյիշեալ կանոնագրին տրամադրութիւնները լիովին յարգուին։

ԷՄՆԱՑԻ ԹԷԶՔԻՐԻՆԵՐԸ. — Առաջիկայ 1313 եմնական տարին Թէզքէրէները հիմակուընէ սկսաւ տպուիլ՝ որպէս զի մինչև մարտ պատրաստուին։

ԴԱՏԱԿԱՆ.— Նկատելով որ, Անատոլուի ընդհ. քննիչ Վասֆ Շաքիր բայի և գաւառներու դատական քննիչներու տեղեկագրերու համաձայն, պատժական դատարաններու գործառնութեանց յապաղումները առաջ կուգան կոչնագրերու և ուրիշ օրինական թուղթերու ուշ հաղորդուելէն, դատական նախարարութիւնը հրահանգ տուաւ որ այդ օրինական թուղթերը անյապաղ հաղորդուին պէտք եղած անձերուն, հակառակ պարագային պատճառ եղողները պատասխանատու պիտի ճանչցուին։

ԵԼՄՏԱՑՈՅՑ . — Սպարապետութեան Դուռը հրահանգներ տուաւ որ Կայս. զօրաբանակներու եմտացոյցերը մինչեւ փետրվարի վերջը իրեն զրկուին։

ՇՈՒԵՆԱՒԻ ԲԺԻՇԿ.— Մախսուսէի այն չոգենաւերուն համար, ուր հիմա բժիշկ չկայ, մէյմէկ մնայուն բժիշկ պիտի նշանակուի։

ԳԵՂԵՐՈՒՆ ՏՈՒԲԲԵՐԸ.—Մինչեւ ցարդ գիւղերու մուխթարները կը բաժնէին տուրքերը ժողովուրդին մէջ։ Սակայն նկատելով որ գաւառներու քննիչներուն տեղեկութիւններուն համաձայն, այս կերպով շատ մը դժգոհութիւններ կելլան, եմտական նախարարութիւնը գաւառներու իշխանութեանց գրեց որ ասկէ վերջը եմտական պաշտօնեաները կատարեն այդ բաշխումները, քննիչներն ալ հսկեն, և որոշուած ժամանակին պէտք եղած ցանկերը պատրաստուին ու զրկուին։

ՈՍՏԻԿԱՆԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆՆԵՐ.—Ոստիկանութեան նախարարութիւնը առաջիկայ ամիսին մէջ Պոլսոյ քանի մը տեղերը ոստիկանական կեդրոններ պիտի հաստատէ։

ԱՆԾՈՒԽ ՎԱՒՕԴԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ.—Թընդանօթարանի փերատեսչութիւնը որոշեց որ Զէյթուն Գուրնը գտնուող այս գործարանին համար անգլիացի նշանաւոր քիմիագէտ մը պաշտօնի կոչուի 80 ոսկի թոշակով։ Այս որոշումը մատուցուեցաւ յոտս կայս. Գահոյից։

ԿՐԵՏԷ.—Հաքիգիքոլ Բարիզէն հեռագիր մը ստացեր է, որուն համաձայն, Կրէտէի մէջ, խաղաղութիւնը ալ աւելի ամրացնելու համար, ազգու միջոցներ ձեռք առնուած են և թէ՝ Յունաստան չպիտի կրնայ խանգարել մեծ պետութիւններու համաձայնութիւնը։

ՖԻԼՈՖԷՔՐԱ.—Հաքիգիքոլ, այս աւերիչ օրդին դէմ ամերիկեան օրթատունկեր հաստնելու ձեռնարկին ալ աւելի ուժ տալու պէտքը մատնանիշ կընէ։

ՄԱՆԱՍԹԸՐԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ.—Ձեռնհաս պաշտօնատունը հրաման տուաւ որ այս երկաթուղիներու պէտք եղած տեղերը պահականոցներ շինուին ու հարիւր ձիաւոր, երկու հարիւր հետեւակ՝ նոր ոստիկան զինուորներ առնուին՝ այս գծերու պահպանութեան գործը ապահովելու համար։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ ՁՄԵՌԸ.— Այս տարի օդը լաւ կ'երթայ Սէլանիկի մէջ, միայն թէ ոզոզումները բաւական վնաս պատճառեցին։

ՆՈՐ ԴԵՂԵՐ.—Իզմիրի գեմաց, Պէյլիք ըսուած պարապ հողերուն վրայ տեղաւորուած գաղթականներու գեղերը, կայս. Իրատէի մը համաձայն. երեքի բաժնուեցան ու կոչուեցան Եէնի Մահալլէ. Զամբէ. Քէօյ Եէրի։

ՐԷՏԻՖ.— Սպարթայի և Անթաբիայի բէտիֆի վաշտերը, որ տնցածները. զէնքի տակ առնուելով՝ պէտք եղած տեղեր զբրկուած էին, պիտի արձակուին։

ԿՐԷՏԷԻ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆԵՐԸ.—Ծագկալատ ծագեցաւ այն Կրէտէի քրիստոնեաներուն մէջ, որ Միլոս կղզին գացած էին։

ՁԻՆՈՒՈՐԻ ԱՐՁԱԿՈՒՄ.—Կայս. Իրատէ մը կը հրամայէր մաս մը զինուոր արձակել Պիթլիսի և Սղերդի մէջ գտնուող վաշտերէն։ Այս Իրատէն գործադրուեցաւ։

ՀԻԼԻՊԱՏՈՍ.—Շամի պարսկական ընդհ. հիւպատոս Միրզա Ալի Էգպէր խան ուրիշ պաշտօնի կոչուեցաւ. իրեն յաջորդեց Վանի ընդհ. հիւպատոս Միրզա Հաճի Հաշիմ խան։

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾ.— Սև ծովէն գացող անգլիական նաւ մը Տարտանէլի առջեւ գիշերանց նաւակ մը իջեցուցած էր։ Նաւակը կը զարնուի Ֆէրման Կայս. չոգենաւին ու կտոր կտոր կ'ըլլայ. մէջը կը գտնուէին Զրդ. նաւապետը ու չորս նաւաստի։ 3 նաւաստի միայն կազատին։

ՊԻԹԼԻՍԻ ԱՆԴՈՐՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Հաքիգիքոլ Պիթլիսի նահանգային թերթէն առնելով կը գրէ. Շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, այս շաբթու ալ, կուսակալութեան մէջ. ոչ է դէպք մը չէ պատահած և թէ՝ ընդհ. անդորրութիւն կը տիրէ։

ՔՆՆԻՁ.— Էնկիւրիի և Գոնեայի դատական քննիչ Ալի պէյ և Եոլտանաքի էֆ. Էնկիւրիի կուսակալութեան դատական քննութեանց մասին տեղեկագիր մը տուին ձեռնհաս պաշտօնատան։

—Եանեայի կուսակալութեան քաղաքային քննիչ Բէմալ բայ տեղեկագիր մը տուաւ՝ իր քննութեանց մասին։

—Եանեայի և Շքոտրայի կուսակալութիւններուն եմտական քննիչ Ալի Էմիրի էֆ. Եանեաի կուսակալութեան եմտական քննութեանց մասին տեղեկագիր մը տուաւ։ (Հաքիգիքոլ)

ԴԱՏԱՐԱՆՆԵՐԻՆ. — Եղեռնագատ ատեանը երեք տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտած էր Ալիքսանդր Գանաբեան անուն անձը, որ խարդախութեամբ սնանկացած էր։ Վճռաբեկ ատեանը վաւերացուց այս վճիռը։

— Եղեռնագատ ատեանը 15 տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտած էր Արզուհալեանը Հասանը, որ Պալըքբաղար գիւղական Անէսթին սպանած էր։ Վճռաբեկ ատեանը կոտրեց այդ վճիռը։

— Եղեռնագատ ատեանը 15 տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտած էր Գարա Մէհմէտ անուն անձը, որ ամբաստանուած էր թէ Ղալաթիա, մավուանաը էմինը սպանած է։ Վճռաբեկ ատեանը կոտրեց այդ վճիռը։

— Եղեռնագատ ատեանը սկսաւ դատել Եանգօ անուն անձը, որ կեղծ դրամ քշած էր։

Վակտրան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 3/15 փետր. 97 ժամ 11½

Օսմ. Բոնսոլիտ գոցուեցաւ դրչ.		19—38
Ռէժիի պարտաթուղթ »	լիրա	12—10
Բուսմէլիի երկաթուղի »	ֆրգ.	88—
Օսմանիէ »	»	340—
Բոիսրիթ »	»	430—
Քարտիներու պարտաթղթ. »		456—
Թրամուէյի բաժնէթուղթ	լիրա	6—85
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	»	3—90
Դրէտի Ֆէնէրալ	»	7—
Թրանսվաալ	ֆրգ.	28—

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ	Դրչ.	Բր.
Մէճիտիէ	108	24
Մէճալիք	96	—
Մանր արծաթ	103	10
Անգլիական ոսկի	110	06
Գաղղիական »	87	30
Գրիվից	51	07
Բուսլ թղթադրամ	8	54

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ 15 Փետր. 97 ժամ. 3 27

3% Ռանթ Ֆրանսակ. գոցուած		102—50
Գօնս. Օսմ. սէռի D.	»	18—45
Բուսմէլիի երկաթուղի	»	91—50
Ռէժիի բաժնեթուղթ	»	298—
Պանք Օթման	»	514—
Թրանսվաալ	»	28—25

ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ.

Օսմանեան 4 % Priorité Tombac պարտաթուղթերը ունեցողներուն կիմացնենք թէ 1897 փետրվար 1/13 ին պայմանաժամն աւարտող կարգոնը, այդ թուականէն սկսեալ պիտի վճարուի իրենց թուական հաշուեթուղթին (պրատոս) հետ, Օսմ. Կայս. Պանքայի կիշէն. Սթամպոլ, 15 թարագճըլար փողոց, ամէն երկուշաբթի, չորեքշաբթի, կէս օրէ առաջ ժամը 10 ին—2.30 կէս օրէ յետոյ։

Կարգոններու և ջնջուած մուրհակներու փոխարէն իրենց պիտի յանձնուի ընկալագիր մը որ պէտք է ներկայացուի 10ը օր յետոյ, Կալաթա Օսմ. Կայս. Պանքային։

Իւրպէն կենաց և հրդեհի ապահովագրական ընկ. Մէհմէտ Ալի Փաշա խանէն իր զրաւանեակը փոխադրած է Կալաթա, Վայվոտա փողոց, Ֆրանսական բօսթային կից Լորանտօ խան։ 8—10

ԻԻՆԻՕՆ

ԻԻՆԻՕՆ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ. Կ. Պոլսոյ տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել Ցարդոյ հասարակութեան, թէ՝ բազմաթիւ յաճախորդներէ վայելած վստահութենէն քաջալերեալ իր գործառնութեանց աւելի մեծ զարկ մը տալու փափաքանօք, կենաց Ապահովագրութեան ճիւղին մասնաւոր Տեսուչ կարգած է,

ՋՄԻՀՐԱՆ ԷՖ. ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

որ արդէն քաջածանօթ է սեղանաւորական և ապահովագրական ասպարէզի մէջ ստացած պատուաւոր յաջողակութիւններով։

Միհրան էֆ. Տէր Ներսէսեան կը զբաղուի ամէն օր մամ 4—7 Ղալաթիա Ընկերութեան զրասենեակը, ուր պատրաստ է իրեն դիմողներուն ամէն կերպ տեղեկութիւններ և դիւրութիւններ տալ կեանքի ապահովագրութեան մասին։

Տնօրէնութիւնս այս առթիւ հարկ կը համարի նաեւ յայտնել թէ՝ Նազարէթ էֆ. Եազըճեան ոչ է պաշտօն և պարծանութիւն չունի այլ ևս Ընկերութեանս հետ։

Իւնիօն հրդեհի և կենաց Ապահ. Ընկերութեան Կ. Պոլսոյ Տնօրէնութիւն

Գալաթա Գարաքէօյ Եէնի Խան, Ս. Յարկ

128 2—3

Ա. Զ. Դ.

Կ. Պոլսոյ պատուարժան հասարակութեան կը ծանուցուի թէ Բերա Մեծ փողոց, Ռուսական հիւպատոսարանի դէմ, թիւ 475 ծաղիկներու վաճառատունը փոխադրած է Բերա, Թիւնէլի բասաժ թիւ 8 միեւնոյն վերնագրով որ է։

AU BON MARCHÉ DES BOUQUETS

Այս հաստատութեան պատուարժան յաճախորդներէն և բոլոր ժողովուրդէն կը խնդրուի որ առաջուան պէս շարունակեն վստահութիւն ցոյց տալ իրեն, և որք գոհ պիտի մնան փունջերու չինութեան մէջ արագութեան և ճաշակի լաւութեան կողմանէ։

Պատուարժան յաճախորդները պիտի գտնեն այս նոր հաստատութեան մէջ Բարիզէն և Վիէննայէն նոր հասած ծաղիկներու և արհեստական ծաղիկներու ճոխ հաւաքածոյ մը, շատ չափաւոր գիներով, արհեստական ծաղիկներով սիրուն կողովներ, սալոններու զարդարման համար ամաններու մէջ արհեստական թուփեր, բընական և արհեստական փունջեր հարսնիքներու համար, ինչպէս նաեւ հանդէսներու, այցելութիւններու, ևայլն։ Բընական և արհեստական ծաղիկներով պըսակներ, յախճապակեայ և մարպարտեայ։

Նոյն հաստատութիւնը յանձնարարութիւններ կ'ընդունի սալոններու, թատրոններու, սրահներու, մասնաւոր տուներու, երեկոյթներու, պարահանդէսներու, հարսանիքներու, հացկերոյթներու զարդարման համար, ևայլն։

Շ Ա Տ Զ Ա Փ Ա Ի Ո Ր Գ Ի Ն Ը Ր

ԲԱԶԷ

ՄԵԾ ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ԶԱՓՈՒ ՎՐԱՑ ՀԱՆԴԵՐՁԻՑ

Կ. Պոլիս, Մանմուտ Փաշա, Ապուտ էֆէնտի Եէնի Զարշը, Թիւ 5, 6

Վաճառատունս պատիւ ունի ծանուցանել ազնիւ Հասարակութեան թէ՝ ի վիճակի է հայթայթել անմրցելի գներով թէ պատրաստ և թէ չափս վրայ հանդերձեղէններ։ Տնօրէնութիւնն՝ սերտ յարաբերութեան մէջ լինելով Ֆրանսայի ամենէն լաւ գործարանաց հետ, կարողացած է ի ձեռին ունենալ ազնիւ չուխաներու ստուար քանակութիւն մը որ հրապարակի վրա ծախուած պատրաստ հանդերձեղէններու ցաւալի վիճակն և սղութիւնն 'իսկոյն կը պարզէ լաւ գիտցողին։ Գերման-Աւստրիական կեղծ պատրաստութիւններէ խորշած, միայն զուտ բուրդ Ֆրանսական, Անգլիական և Պէլճիական լաւ ապրանքներ տեղական ընտիր գործաւորութեամբ պատրաստել և անլոր գներով ծախել, այս եղած է վաճառատան նշանաբանն։ Հրապարակէն չուխայ գնելով, պատրաստ զգեստ ծախելու ձգտող վաճառատուններն այցելելէ առաջ, կը խնդրուի անգամ մը դիմել մեր վաճառատուններն ալ։

Վերջին գին. Թիւը 2 դրչ.

540 46—100

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱՆՔ։

Ընկ. Դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հասոյթք	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ղալաթիա, Բարեքէն վրայ (ԳԻՆ Մատսոպան դեղը)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԻՆՈՏՕՐ ԲԼԲԲԼԷՆ

ԿՈՒՐԾԻՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԵՐ

ՍԻՐՈ Տ'ԻՊՕՖՕՍՖԻԹ ՏԷ ՇՕ

ԿՈՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿԵՐ. դեղագործ

SIROP D'HYPOPHOSPHITE DE CHAUX
DE GRIMAULT & Cie

Բոլոր բժշկաց կողմէ յանձնարարուած է և կատարելապէս կը բուժէ ցնցուղի և թոքի հիւանդութիւնները. նոյնպէս հաբեւոյները, ցնցղատապերը ևն. թոքախտաւորներու թոքերուն այտուցները կ'սպիացնէ և կը վանէ յարատեւ հաղարն, որք հիւանդներուն յուսահատութիւն կը պատճառեն։ Իր ազդեցութեամբ դիւրային քրտինքները կը դադրին, ախորժակը կ'աւելնայ և հիւանդը շուտով կ'առողջանայ։

ՓԱՐԻԶ, 8, Վիվիէն փողոց
եւ բոլոր դեղարանաց մէջ

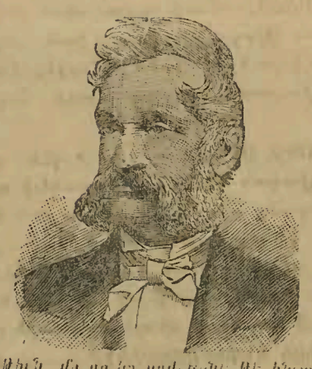

L'ACUE CURE D'AYER

Ադտոտ մթնոլորտ մը որ առաջ կուգայ նեխելու վրայ եղող բուս. նիւթերէ, վնասակար մառախուղ (բուս) որ միշտ կը բարձրանայ ծկոցներու, լճացած ջուրերու, ճահիճներու, հատած ջրհորներու եւ բացուած կուլտիներու մէջէն, ըլայ թաղամի ըլայ գետերու մէջ. վերջապէս այն ամէն բաներ որ մթնոլորտը Ասնանարեն առաջ կը բերեն կարգ մը հիւանդութիւններ որ մէկ խօսքով ՄԱԼԱՐԻԱ կը կոչուի։ Եթէ այդ Ոյնը արի նի մէջ մնած է, արեւան կուգայ հետեւեալ բանդ ութիւններու ձեւին տակ. տենդ, ընդհատ տենդ, ծանր տենդ, սառստուներ, ՄԱԼԱՐԻԱ, մազմոյին տենդ, ժանտ տենդ. հիւանդութիւններ որ սովորական եղանակներով չեն բուժուիր։ Այս բոլոր տանջալոր հիւանդութեանց մասնաւոր դարմանն է Cure d'Ayerը որ ապահովապէս ի բժշկէ. եւ իր գործութիւնը որ եւ է, վտանգաւոր հետեւանք չունենար։ Ague Cure d'Ayerը բուսային արտադրութիւն մ'ն է. չպարունակիր որ եւ է հանրային նիւթ. պատրաստուած է ճիշտ համեմատութիւններով եւ իւրաքանչիւր շիշին կցուած է ուղղուած բացատրութիւն մը որ կը սովորցնէ թէ ինչպէս Ague Cure d'Ayerը գործ պա տալն մըն է ՄԱԼԱՐԻԱ ի դէմ։

Ague Cure d'Ayerը կը ծախուի բոլոր դեղավաճառներու եւ դեղագործներու քով։

ՁԱՐՄԱՆԱԼԻ ԵՒ ԱՅՍ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Նման զոլի մը, որ գիշեր ատեն կը կողոպտէ մեզ, այս հիւանդութիւնը մեր վրայ կը յարձակի ծածկաբար։ Անկէ բռնուողները կուրծքերնուն եւ կողերնուն մէջ, երբեմն ալ կոնակին ցաւեր կիմանան։ Զանձրոյթ եւ քընանալու պէտք կը զգան. իրենց բերնին համը զէշ է, մանաւանդ առաւոտուն։ Ախանին տեսակ մը մածուցիկ քոսով կը ծածկուի։ Ախորժակ չունին։ Հիւանդը ստամոքսին վրայ ծանր բեռ մը կը զգայ, երբեմն ալ տեսակ մը տկարութիւն։ Աչուընները մարած են, ծերերն ու ոտքերը ցուրտ ու հաց։ Քիչ մը ժամանակ՝ հերը հազ մը կը սկսի, նախ չոր, բայց քիչ քիչ կանաչ մաղասով խառն։ Յետոյ կը սկսի դիւրաբորբոք. բարկացող, նեղսիրտ ըլլալ։ Եթէ մէկէն ի մէկ ոտի ելլէ, գլուխը կը պտանայ։ Պնդութիւն կունենայ. երբեմնամարմը կը տաքնայ ու կը յորնայ. արիւնը կը թանձրանայ ու կը դանդաղնայ, աչքին ճերմկուցը դեղնորակ գոյն մը կ'առնէ. մէզը կը քիչնայ։ Ապա կը սկսի կեղածը փսխել, որուն կը յաջորդի ն սրտի բարախնիւններ. տեսողութիւնը կը տկարանայ, ինքզինքը յոգնած ու տկար կը զգայ։ Կ'բռնուի Եէ ժողովրդեան մէկ երբորդը այս հիւանդութեան մէկ ձեւէն վարակուած է։ Բժիշկները շատ անգամ սխալած են անոր բնութեանը վրայ։ Ոմանք լեարդի հիւանդութիւն կարծած են, ոմանք անմարսողութիւն, ոմանք փայծաղի հիւանդութիւն եւ այլն. բայց անոնց դեղերը երբեր չեն յաջողած։ Հիմա զտնուած է «Մայր Սիկըլի Բուժիչ Օշարակը» որ այս հիւանդութիւնը կատարելապէս կը բուժէ։

Կեղծերէն զգուշանայ.

Կը ծախուի եւրոպէր Գալտրերում, Վոյվոտայի բով Թիւ 85 եւ 97 Թուրքիոյ համար միակ գործարանն է։ Լոմոնտ Գարուանայի անգլիական ընդհ. մթերանոցը 605

ԱՌԴՂ ՋՐԻԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՅՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՐԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ.—Վերջին բան եւ դինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՅՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆն է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կարող եղաւէ բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, ընանոութիւն, գառանցանք, առնական կարողութեան վատնում կորուստ, եւ առնական ոյժերու կորստէն յառաջ եկած ամեն գործարանական խանգարում։

Կը բուժէ գժուարամարսութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները, ընդհանուր հիւծութիւնն եւ սպառումի կը կասեցուցնէ կենսական ոյժերու։ Ը եւ է կորուստ որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ սասր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդեցութիւնն անմիջական եւ միայն է Մելամաղձութեան զգացումներն եւ ախտանիշը կ'անհետանան շմբարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈՐԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՅՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւծ եւ ուղեղային գոյացութիւնն կրաստեղծ. արեան մէջ մուծանելով կենսական տիկտրա՝ան տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեղրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է։ Առնական կորովը կը կենդանացուցէ մարդկային ամբողջ դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հոգեկան եւ առոյգ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գունեղակերեւութեամբ։ Ախորժակը, կը գալ եւ կը նոխացնէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մը կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանաց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ ջղային դրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաւելմամբ եւ կորստեան եւ բարձրութեան զգացմամբ մը որ վարժութիւնն հիւանդը շատուց ի մեր կը տրոնդնէը Մարսողութիւնը վերանորոգուած։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կուգերայ։ Ադտաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Դէմքը կակի ինալ, շրթունքը նը գունատորնի, աչքը շողուն կը լինին. մարմնը պ՝յծառ եւ առոյգ գոյն մը կառնու. մազերը ոյժ կը ստանան։

Զգուշացէք ստոր նմանութիւններէն։ Տորթոր Լալորի ճշմարիտ Ֆոսֆոտինը պարունակեալ է այն ա են շիշերուն մէջ որոնք բրիտանական կառավարութեան գրոշմը կը կրեն սա բառերով Dr. Lalor's Phosphodyne London England վրան փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւն յառաջ բերած է բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծեր։

Մեծարանակ եւ փոքրաթանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Գուլգարիոյ ներկայացուցչին քով, Մ. ԷՄՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆ Անգլիական ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա պատկանոցին քով, Կալաթա—Շիշլիի Թրամվէյներու կայարանը Թիւ 95 եւ 97։ 602

ՊԷՅՆՕԼՏԻ ԿՈՒԹ ՍԲԷՍԻՖԻՔ

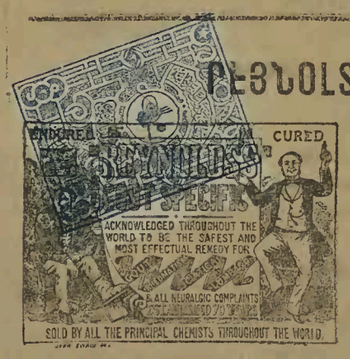

Կը բուժէ կաթուածը, յօդացաւերը, կողացաւը եւ բոլոր ջղային ցաւերը։ Ամբողջ աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղը ճանչցուած է կաթուածի, յօդացաւի, կողացաւի դէմ. Մէկ անգամ առնելը բաւական է քանի մը ժամուան մէջ զգալի ամոքումը առաջ բերելու համար։ Մեծամեծ բժիշկներ սաստիկ կը յանձնարարեն զայն։ Լոնտոնի նշանաւոր Տր. Տէլի կը գրէ. «Քիչ մը ատեն Բէյնօլտի կնիք Սբէսիֆիքը տուի հիւանդներս ս եւ կը փուռամ ըսելու որ միշտ լաւ արդիւնք տեսայ։ Կը հաստատեմ որ ասիկայ շատ ծանկագին ու ազդեցիկ դեղ մըն է։»

ՀՐԱՒԱՌԴ ԴՈՐԵԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Պէտք է անօթի փորանց, պատկելի անմիջապէս առաջ ու առանց խառնուրդի խմել զայն։ Սկսելու է 40 կաթիլէ, որ կրնայ հետեւեալ գիշերը 60ի բարձրանալ եւ այսպէս հետզհետէ մինչեւ 120ի։

Մեծ եւ փոքր բանակութեամբ ու շիշերով կը ծախուի մեր Թուրքիոյ միակ ներկայացուցչին՝ ԷՄՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆի անգլիական ընդհանուր մթերանոցը, 95 եւ 97, Եւրոպէր Գալտրերում, Վոյվոտա, Կալաթա—Շիշլիի Թրամվէյներու կայարանը, Պանգալտոցին քով։

ԵԱՆՕԹ.— Սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին նաեւ ամեն տեսակ անգլիական եւ ամերիկեան դեղեր։ 606

ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ

Հազի, հարբեռութի, շնչի կարճութեան շնչարգելութեան դէմ է։ այլն

Այս Ցանկագին դեղը տարօրինակ յատկութիւն մը ունի անմիջապէս սփոփելու Հար ուրդ, Հազը, կոկորդի ցաւը դժուարաշնչութիւնը եւն։ Իր ազդեցութիւնը կ'ընէ կարծրացած մղտաը կակուղցնելով եւ արտաքսումը դիւրացընելով։

Կոկորդի անհանոյ խախտումներով զիշեր ցերեկ հազացող եւ իրենց հանգիստը կորսնցնող անձինք անմիջապէս կը հանդարտանան եւ ընդհանրապէս մէկ շիշը բաւական է հիւանդութիւնը բուժելու համար։

Այս անմահն դեղը հրաշքներ կը գործէ շնչարգելութեան, հինցած հազի, էնֆլիւէնցայի եւ ուրիշ պարագաներու մէջ։

Վ Կ Ա Յ Ա Գ Ի Ր

Ստորագրեալս, Թուրշուն Հազգը Լ.Փ. բնակեալ ի Պոլիս, Տօլմա-պահչէ, Թիւ 25, կը վկայեմ որ 40 տարիէ ի վէր ընչարգկութենէ տառապելով ամենէն համբաւաւոր բժիշկներուն դիմեցի եւ շատ ստակ վատնեցի, բայց օգուտ մը չտեսայ, ընդհակառակն հիւանդութիւնը օրէ օր սաստկացաւ։ Ինչ ընելիքս չէի գիտեր, երբ զեղուածաւ բանի կը բաբեկամներ խորհուրդ տուին ինձի որ գիմեմ Կոլոնիա, Վոլվոտայի պանդոկանոցին քով Թիւ 95-97 Գ. Լոմ. Գարուանայի անգլիական վաճառատունը։ Հն ծախուած «ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ»ը գործածեցի եւ երեք ամիսէն կատարելապէս բժշկուեցայ։ Եւ զայս հրատարակելը մարդասիրական պարտք մը կը համարիմ ինձի։

Կ. Պոլիս 4 ապրիլ 1'92

Ստորագրեալ ԷՍԱՏ ՀԱԳԴՐ

Ընդհ. Մթերանոց Լոմոնտ Գարուանայի անգլ. վաճառատունը կալաթա, Վոյվոտա փողոց, Թիւ 95-97 կը գտնուի նաեւ բոլոր լաւ դեղարանները եւ դեղավաճառաց քով։ 608

ՇԻՐՓԷԹԻ ԹԱՑՈՒՑԷՔ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
1897 Յունվար 22էն սկսեալ մինչեւ ցնոր տեսութիւն

(Բոլոր կիրակի օրերէն) Եւրոպական Եղերէն Կոմուրջ ելնող շոգենաւոց երթեւեկութիւն

Ժ.	Վ.		Թ.
1	15	Ենմ.Մզգ.Պէօյ.Թրպ. Ենր. Պօյժ. Ր.Հիսար պիտի հաղորդակցի	43
2	15	Ր.Ա.Դ.Ենմ. Մզգ. Պէօյ. Թրպ. Ենր. պիտի հաղորդակցի Պէշիկ.	40
3	15	Ենմ.Մզգ.Պէօր.Թրպ.Պէյբ.Բշ.պան.Զզգ.Գնլ. Ա. Հար. Գնտ. Պէշ. (Ա. Հիս. հաղորդակցելով Ուր.ները Վնր. Զնկ. Պէյլ. Գգկ.	46
3	30	Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենր.ՍՄՆ.Միր. Պօյ. Ր. Հս. (Ր.Հ. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) Պէպ. Պշր. Ուր.ները Արն. Դրէ. Օրթ. Պէշ.	37
5	—	Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենր. ՍՄՆ. Մրկ. Պօյմ.Ր.Հ. Պէպ. (Պէպէքի շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի Պէշ. (ուր.ները Արն. Դրէ. Օրթ.	44
5	45	Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Պէյգ. Ենր. Իսթ. Գանլ. Պօյմ. Ր.Հիս. Պէպ. Արն. Դր ՀՀ. Օրթ. Պշր.	37
6	45	Ենմ. Մզպ. Պէօյր. Թարպ. Պէյգ. (Պէյգօզ Զիր-զար շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) Ենր. Մրկ. Ր.Հս.Պէպ. Արն. Դրչ. Պէյլ. Օրթ.	21
8	5	Ա.Ր.Դվ. Ենմ.Մէգ.Պէօյ. Թրպ.Ենր. ՍՄՆ. Մրկ.Ր.Հս.Պէպ.Արն.Դրչ.Օր.Պշր.	37
10	15	Ենմ.Մզպ.Պէօյ. Թրպ .Ենր. Պօյ. Ր.Հ. Պէպ. Արն. Օրթ. Պէշկ.	20

Եղեղէրէն Կոմուրջ ելնող շոգենաւ

1	15	Ենր.ՍՄՆ.Մրկ.Պօյմ. Ր.Հ. Պէպ.Արն. Դրչ. Օրթ.Պշր.	45
2	55	Ենր.ՍՄՆ.Մրկ.Պօյմ.Ր.Հ.Պէպ.Արն.Դրչ.Օրթ. Պշր.	17

Պէպէքէն Կոմուրջ ելնող շոգենաւ

1	15	Պէպ.Արն.Դրչ.Օրթ. Պշր	20
1	45	Պէպ. Արնվ. Դրչ. Օրթ. Պէշր.	45
2	10	Ր.Հ.Պէպ.Արնվ.Դրչ.Օրթ.Պշ.	21
2	40	Պէպ.էն Արնվ. Դրչ. Օրթ Պշր.	32
3	25	Պէպ. Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ.	17
4	20	Պէպ.Արն.Դչ.Օրթ.Պշր.Զզգ. ուրբ. գատ	33
5	5	Պէպ. Արն. Գո.ր. Օրթ. Պէշ.	40
5	50	Պէպ.Արնվ.Դրչ.Օրթ.Պշր. բացի ուրբաթէ	20
10	25	Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ	46

Աւելան Եղեղէն Կոմուրջ ելնող շոգենաւ

1	15	Գնտ-Վնր-Զնկ-Պէյլ-Գգկ-	32
1	30	Պէյգ-Բշպ.Զպգ-Գանլ-Ա.Հիս-Գնտ- Վան. (Վանիր- կը հաղորդակցի) Ուրբաթները Զնկ-Պէյլ-Գգկ.Պէշ.	44
2	10	Արնվ. Վնր- Զնկ- Պէյլ- Գգկ- Պշր- բացի Ուրբաթէ	33
2	25	Պէյգ-Բշպ-Ենր. Գանլ-Պօյմ-Ր-Ա-Հ-Գանտլ. Արն-Զնկ-Պէյգ.Օրթ-Գգկ.Գապ-	25
3	10	Գգկ- Իսկ- բացի ուրբաթէ	42
3	20	Վան. Զէնկ Պէյէրպ. Գուզկ. Պէշ.	20
3	45	Պէյր - Բշպ - Զպզ - Գնչ - Ա . Հ . Գնտլ . Պշր . (Ա . Հ . պիտի հաղորդակցի) ուրբաթ օրերը Վնր Զէնկ. Պէյլգ . Գգկ . Պշր .	46
4	15	Ա . Հ . Գնտ . Վնր . Զնկ . Պէյլգ . Գգկ . Սկտ. բացի ուրբաթէ	45
5	15	Պէյգ.Բշպ.Զպգ.Գնչ.Ա.Հս.Գնտ. (Վնր.էն կը հաղորդակցի) Ուրբաթները Զնկ.Պէյլ. Գուզ. Պշր.	43
5	55	Վնր.Զնկ.Պէյլ Գգկ. Պշր. բացի Ուրբաթէ	46
7	15	Պէյր.Բշպ.Ենր.Զպզ.Գնչ.Մրկ.Ր.Ա.Հս.Գնտլ. Արն.Վնր.Զնկ-Պէյլ-Օրթ.Գգկ- Պշր. հինգշաբթի օրերը Օրթ.Պշր. հանդիպելէ զատ Իւսկիւտարալ պիտի հանդիպի	25
9	—	Պէօյր-Թրպ-Պէյգ.Բշպ.Զպզ.Գնլ.Ա.Հ.Գնտ. Վն. Զնկ. Պէյլ. Գգկ. Իսկ.	17
10	15	Պէյգ-Ենր-Գնչ-Ա-Հ-Զնկ-Պէյլպ.Պշր.	45
10	20	Ա.Հս.էնուդ.կամուրջ ուր.օրերը10 50ին	44
10	35	Գուզկ.է Գպ. բացի Ուր.	42
11	—	Գգկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է	21
11	10	Վնր.էն » » » »	33

(Բոլոր կիրակի օրերէն) Կոմուրջէն Եւրոպական Եղեր+ երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

3	—	Պշր.Օրթ.Գոչ.Արն.Գ. պ.Բ.Հ.Մրկ.Ենր.Թրպ. Պէօյ.Մզպ.Ենմ.	44
3	35	Գապ. Պշր. Գգկ- Օրթ. Պէյլ- Զնկ- Արնվ-Գնտ-Ա-Բ-Հս-Գնլ-Մրկ-Ենր-Բշպ- Պէյգզզ Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ.	21
4	—	Պշր.Օրթ.Գոչ.Արն.Պէպ.Բ.Հս.Պօյմ. ՍՄՆ. Ենր.Թրպ Պէօյ.Մէգ.Ենմ։	32
4	30	Պէշ.Օրթ.Արվ.Պէպ.բացի ուրբաթ օրերէ	40
5	10	Գապ.Պշր.Գգկ.Պէյլ.Զնկ.Վնր.Արնվ,Գանտ. Ա.Բ.Հս.Գնլ,Զուսպզ,Բշպ,Պէյգ.	25
6	—	Գապ.Պշր.Օրթ.Գոչ.Արն.Պէպ.Բ.Հս. Մրկ. Ենր. Պէյգ.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ.Բվզ.սեր	37
7	—	Պշր. Գգկ. Պէյլ. Զէնկ. Արն.Գնտ. Բ.Հս. Պօյմ.Գնլ.Ենր.Պէյր . Թրպ.Պէօյ :	17
8	30	Պշր.Օրթ.Արնվ. Պէպ.Բ. Հիս.Մրկ-Ենր. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Եէնրմաճալէ	20
9	45	Պէշ.Օրթ.Գոչ.Արն.Պէպ. Պէպէքէ Եէնիմ, զայդարշոգենաւ նոնա պիտի հաղորդակցի	46
10	5	Պշր.Պէպ. Բ.Հս. Պօյմ,Մրկ,ՍՄՆ,ենթրպ, Պէր.Մէս.Ենմ.(ուրբաթ օրերը Օրթ.Արնվ)	40
10	55	Պէպ.Բ.Հս.Պօյմ.Մրկ.ՍՄՆ. Ենիր. Թրպ. Պէօյր.Մէգ. Ենիմ.	37
11	30	Ենր.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ. (Ենր.է Պէօ ր զայդ շոգենաւին հետ հաղորդակցելով	46
11	40	Պէպ.Բ.Հիս.Պօյմ.Մրկ. ՍՄՆ Ենր	45

Կոմուրջէն Պէպէք երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

2	—	Ուղղ կի Պէպէք	32
3	40	Ուղղակի Պէպէք բացի ուրբաթները	33
5	10	Ուղղ կի Պէպէք բացի ուրբաթները	20
10	35	Պշր.Օր.Գոչ.Արն.Պէպ. Գնտ.Ա.Բ.Հս.Պօյմ. Գնլ.Ենր. Բշպ. Պէյգ. բացի Ուր.	25
11	15	Գապ.Պշր.Օրթ.Գոչ.Արն.Պէպ. Բ.Հ. Պօյմ. Ենր.	17
11	45	Պշր.Օրթ.Գոչ.Արն. Գնտ-Ա- Հս.	21
12	15	Պշր.Օրթ.Գոչ.Արնվ.Պէպէք.	20

Կոմուրջէն Աւելան Եղերէ երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

2	30	Պշր • Պէյլ.Զնկ • Վնր.	20
3	20	Իսկ.Գգկ Պէյլ.Զէնկ.Վնր.Գնտլ.Ա.Հ. Գնլմ. Զպզ. Բշպ. Պէյգզզ	43
3	35	Կամուրջէն ուղղակի Ա.Հ.բացի ուրբաթէ	45
5	—	Պէշիր,Պէյլ-Զէնկ.Վնր. բացի ուրբաթէ	46
8	45	Պշր•Գգկ.Պէյլ.Զնկ•Վնր-Գնտ- Ա.Հ. Գնլմ. Զզզլ.Բշպ-Պէյգ.	45
9	30	Պշր•Գգկ.Պէյլ•Զնկ•Վնր•Գնտ•Ա.Հիս ուրբ. օրերը 20 վայրկեան վերջը	44
10	15	Իս, Գուզ• բացի ուր.է	42
10	20	Պշր• Գնտ. Ա.Հս.Գնլ. Զպզ. Բշպ. Պէյգ. Մէգ. Բ.Ա. Գավազներ	43
10	30	Պէշր• Պէյլ• Զէնկ• Վանր• Ուրբ.ները 20 վրկնվերջը Գպ.Գգկ . Գնտ. Ա.Բ.Հս. Պօյմ. Գնլմ,ենր•Բշպ-Պէյգ.	33
10	40	Իսկ.Գգկ. բացի ուրբաթէ)	41
11	—	Գապ.Պշր•Գգկ• Պէյլ• Զէնկ• Վնիր• Պէպ• բացի ուրբաթէ	32
11	20	Գնտ.Ա.Հս•Գնլ•Զպզ•Բշպ.Պէյ•Ուրբ• օրերը Գուզկուենմուզ	44
12	—	ՊէշրԳգկ•Պէյպլ. Զնկ.Վանր. Արնվ.	33

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն	Կոմուրջէն	Իսկիւտար
		6 20 Պշր.
		7 5 »
1 30		7 40 »
2 —	6 50 Պէշկ.	
2 30		
3 —	7 50 Պշ.	
3 45 Ֆէրպ.	8 50	
3 35	9 35	
4 10	9 45 Ֆէրպ.	
4 40	10 05 Պշ.	
4 55	10 35 Գգ.Գպ.	
5 15 Ֆէրպ.	11 — Գգ.	
5 25	11 Ֆէրպ	
5 50	11 20	
6 20 Պշր.	12 —	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	Կոմուրջէն	Իսկիւտար
		6 25 Պշր.
		7 5 Պշր.
		7 40 Պշր.
1 30		8 20
2 10	8 45	
2 45		
3 25	9 35	
3 45 Ֆէրպօթ	9 45 Ֆէրպ.	
4 —	10 15	
4 40	10 35	
5 25	11 — Ֆէրպ.	
5 15 Ֆէրպօթ	11 10	
6 10 Պշր.	11 45	
	12 05	

ՀԱԲԷՄԷՆ ՍԱԼԱՇԱԳ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

4	—	Հաբէմէն Սալաշագ բացի Կիր.Է)
5	—	» » բացի ուր.է
10	40	» » բացի ուր• կիր. օրերէ)
11	25	» » ուր• կիր. ժ. 10.45ին
3	30	Կամուրջէն Հաբէմ Սալաշագ բացի Կիր.է
4	30	» » » բացի Ուր.է
10	10	» » անտի Սալաշագ բացի ուր• կիր• օրերէ
11	10	» » » Սալաշագ (կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՍԿԻԻՏԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱՔԱՇԵ ՄԻՋԷԻ ԿԱՌԱՔԱՐՁ ՇՈՓԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45	Իսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրբէճի
5 •	Իսկիւտարէն Սիրբէճի
9 45	Իսկիւտարէն Սիրբէճի
11 —	Իսկիւտարէն Սիրբէճի
4 30	Սիրբէճիէն Իսկիւտար
5 45	Սիրբէճիէն Գապաթաշ Իսկիւտար
10 30	Սիրբէճիէն Իսկիւտար
11 30	Սիրբէճիէն Գպթ.Իսկիւտար

Ծան.—Ցոր միգապատ եղած ատեն, շոգենաւ ը իր'ինցտնուած իչտեղը պիտի մնան։

Արտօնատէր Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ